Бани одам аъзои якдигаранд!

Овози тоҷик

آواز تاجيك

Рӯзнома аз соли 1924 мебарояд

Номҳои пешинаи рӯзнома: «Овози тоҷики камбағал» (соли 1924), «Овози тоҷик» (солҳои 1924-1931), «Ҳақиқати Ўзбекистон» (солҳои 1931-1940), «Ўзбекистони сурх» (солҳои 1950-1964), «Ҳақиқати Ўзбекистон» (солҳои 1964-1991).

РӮЗНОМАИ КЕНГАШИ ОЛИЙ МАҶЛИС ВА ДЕВОНИ ВАЗИРОНИ ҶУМҲУРИЯТИ ЎЗБЕКИСТОН

29 марти соли 2003. Шанбе № 23 (12866)
Дар фурӯш нархи озод. Рӯзнома соати 16.00 имзо гардид.

Дар Олий Маҷлиси Ҷумҳурияти Ўзбекистон

Чуноне ки хабар дода шуд, 24 апрели соли кунун ичлосияи ёздаҳуми Олий маҷлиси Ҷумҳурияти Ўзбекистон даъват шуда, дар рӯзи кори худ шурӯъ мекунад. Ба ҳамин муносибат гурӯҳи кории вакилони халқ оид ба тайёрӣ ба гузарондани ичлосия созмон дода шудааст, ки ба фаъолияти он ҷонишини Раиси Олий Маҷлис Ф.Муҳиддинова сарварӣ мекунад.

26 март маҷлиси аввалини гурӯҳи кории вакилони халқ ба амал омад. Сарвари гурӯҳи корӣ маҷлисро ифтитоҳ бахшида, муҳим будани ичлосияи навбатии парлумонро, ки дар он тағйиротҳо ва иловаҳо ба Конститутсияи Ҷумҳурияти Ўзбекистон, лоиҳаи қонун дар бораи интихоботи парлумони дупалатагии мамлакат, рафти ичрои Буҷаи давлатӣ дар соли 2002 ва дигар масъалаҳо муҳокима мегарданд, махсусан зикр намуд. Зарурати гузарондани он ба дараҷаи баланди сиёсӣ, ташкилӣ, барои фароҳам овардани тамоми шароити зарурӣ барои кори босамари вакилони халқ зикр ёфт. Бомуваффақият гузарондани ичлосия аз бисёр ҷиҳат ба он вобастагӣ дорад, ки ба он кумитаву комиссияҳои парлумон, фраксияҳои вакилони халқ, ҳизбҳои сиёсӣ ва блокҳо аз мақомоти сернамояндаи ҳокимият, гурӯҳҳои ташаббускори интихобкунандагон чӣ тавр тайёрӣ мебинанд. Сарвари гурӯҳи корӣ диққати эътиборро ба он ҷалб сохт, ки вазифаи асосии имрӯза сари вақт ва хушсифат тайёр кардани тамоми лоиҳаҳои ҳуҷҷатҳое мебошад, ки ба баррасии ичлосия пешкаш мегарданд. Аз ин рӯ зарурати ҳаллу фасли як қатор масъалаҳое ҳам қайд гардид, ки бо ичлосияи дар пешистодаи мақомоти қонунбарории мамлакат алоқаманд мебошанд.

Бо мақсади ташкили фаъолияти босамари гурӯҳи кории вакилони халқ дар таркиби он се зергурӯҳ ташкил карда шуд. Вазифаи асосии зергурӯҳи якум, ки ба он раиси Кумита оид ба масъалаҳои ичтимоӣ ва шуғл М.Сафаева сарварӣ мекунад, сари вақт тайёр кардани лоиҳаҳои қонунҳое, ки ба баррасии Олий Маҷлис пешкаш карда мешаванд, ташкили сари вақт расонидани маводҳои ичлосия ба вакилони халқ, умум гардонидани фикру мулоҳизаҳо оид ба лоиҳаҳои ҳуҷҷатҳои меъёрӣ мебошад.

Зергурӯҳи дуюм, ки ба он раиси Кумитаи оид ба матбуот ва иттилоот Ў.Ҳошимов сарварӣ мекунад, масъалаҳои хизматрасонии паёмнигоронро ҳаллу фасл намуда, мунтазам равшан кардани рафти тайёрӣ ва гузарондани ичлосияи парлумонро дар воситаҳои ахбори оммавӣ, кори боэътимоди низоми электронии овоздиҳии «Рада-Мажлис», тарҷумаи таҳтуллафзии маҷлиси пленариро дар маҷлисгоҳ таъмин месозад.

Зергурӯҳи сеюм бо ҷойгир сохтани вакилони халқ дар меҳмонхонаҳо, масъалаҳои хизматрасонии нақлиётӣ, тиббӣ, адои хизмати маишӣ, фарҳангӣ ва ғайра машғул мегардад. Ба фаъолияти ин зергурӯҳ Ҳ.Қаландаров—раиси Кумитаи оид ба масъалаҳои аграрӣ, хоҷагии об ва озуқаворӣ сарварӣ мекунад.

Аъзоёни гурӯҳи кории вакилони халқ нақшаи фаъолияти дар пешистодаро ҳаматарафа муҳокима намуда, таклифҳои худро оид ба масъалаҳои гуногуни тайёрӣ ва гузарондани ичлосия баён сохтанд. Қарор қабул гардид, ки сарварони зергурӯҳҳо аз хусуси корҳои ба ичрорасондаашон мунтазам ҳисобот диҳанд, оид ба масъалаҳои ба миёномада мубодилаи афкор карда, ба ҳамдигар кӯмаки зарурии амалиро расонанд.

Фармони Президенти Ҷумҳурияти Ўзбекистон

Дар бораи аз 1 апрели соли 2003 ҷорӣ кардани додани ҷубронпулӣ ба ҷои имтиёзҳо оиди додани ҳаққи адои хизмати манзиливу коммуналӣ

Ба мақсади пурзӯр кардани самти ниҳоидор аз рӯи амалӣ гардондани тадбирҳои ҳифзи ичтимоии аҳолӣ дар шароити амиқгардонии ислоҳоти иқтисодӣ ва озодкунии иқтисодиёт:

1. Аз 1 апрели соли 2003 ба ҷои имтиёзҳои қонунгузории пешниҳодкарда оид ба додани ҳаққи адои хизмати манзиливу коммуналӣ ҷубронпулиҳо ҳармоҳа ба андозаҳое ҷорӣ карда шаванд, ки нисбати музди ҳадди ақалли меҳнат тафриқонок мебошанд.
2. Муқаррар карда шавад, ки маблағи ҷубронпулӣ оид ба додани ҳаққи адои хизмати манзиливу коммуналӣ ба фонди музди меҳнат ҳамроҳ карда ва дар фурсати додани музди меҳнат (нафақаҳо) пардохта мешавад.
3. Манбаъҳои бо маблағгардонии ҷубронпулиҳо алоқаманди ҷорӣ кардани ҷубронпулии оиди додани ҳаққи адои хизмати манзиливу коммуналӣ мувофиқи Фармони мазкур маблағҳои Буҷаи давлатии ҷумҳурият ва ғайрибуҷавии Бунёди нафақа муайян карда шаванд.
4. Ба Вазорати молияи Ҷумҳурияти Ўзбекистон якҷоя бо Вазорати меҳнат ва ҳифзи ичтимоии аҳолии ҷумҳурият супурда шавад, ки дар бадали як ҳафта муқаррароти тартиби муқаррардиҳанда Низомро дар бораи механизми додани ҷубронпулиҳо оиди додани хизмати манзиливу коммуналӣ тасдиқ намоянд.
5. Аз 1 апрели соли 2003 инҳо беэътибор дониста шаванд:

банди 6 ва замимаи рақами 3 Фармони Президенти Ҷумҳурияти Ўзбекистон аз 17 апрели соли 2001 рақами УП-2832 «Дар бораи маҷмааи нави амиқгардонии ислоҳоти иқтисодӣ дар соҳаи адои хизмати коммуналӣ»;

сархати сеюми банди 1 ва банди 4 Фармони Президенти Ҷумҳурияти Ўзбекистон аз 30 майи соли 2002 рақами УП-3079 «Дар бораи ҷонибдории ичтимоии шахсони синну соли нафақахӯр, ки хизмати ҳарбиро дар маҷгӯзоҳои ядрой ва дигар объектҳои радиатсионии ядрой гузарондаанд».

6. Ба Вазорати адлияи Ҷумҳурияти Ўзбекистон супурда шавад, ки дар бадали як моҳ:

якҷоя бо Вазорати молия, Вазорати меҳнат ва ҳифзи ичтимоии аҳолии Ҷумҳурияти Ўзбекистон ба дигар идораҳои манфиатдор ба Девони Вазирон таклифҳоро оиди ворид кардани тағйиротҳо ва иловаҳо ба санадҳои қонунгузорӣ, ки аз Фармони мазкур бармеояд;

ба Фармони мазкур мувофиқ гардондани санадҳои меъёрии вазорату идораҳоро таъмин созад.

7. Фармони мазкур аз рӯзи матбуот чоп карда шавад.

Президенти Ҷумҳурияти Ўзбекистон И.КАРИМОВ.
Шаҳри Тошканд, 27 марти соли 2003.

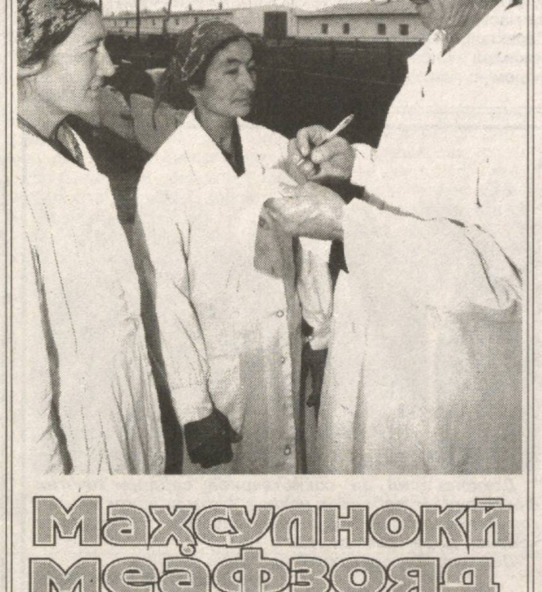

Маҳсулнокӣ меафзояд

Дар хоҷагии ширкатии «Истиқлол»-и ноҳияи Риштони вилояти Фарғона исбот менамоянд, ки ба соҳаи чорводорӣ муносибати хуб зоҳир карда, чорво дар асоси қоидаҳои зооветеренарӣ парво карда шавад, натиҷаи назаррас ба даст овардан, соҳаи мазкурро ба ҷодаи фоидаовар мубаддал сохтан мумкин аст. Алҳол дар фермаи хоҷагӣ 121 сар чорвои калони шохдор буда, барои пайваста афзун гардондани маҳсулдеҳии он мекӯшанд. Заминаи зарурии хӯрокӣ фароҳам оварда шудааст ва аз ҳамин сабаб аз зимистон беталаф баровардани чорво ҳар сол таъмин карда мешавад. Аз ҳар модагов рӯзе ба ҳисоби миёна 4-5 литрӣ шир меҷӯшанд. Наслгирӣ хуб ба роҳ монда шудааст. Ба ин кор 17 нафар чорводори соҳибтаҷриба сафарбар гаштаанд.

— Шири модагов дар даҳонаш аст,— мегӯяд мудири ферма Эркинҷон Муллоев. — Соли гузашта барои чорво 100 тонна коҳ, 200 тонна силос, беш аз 100 тонна хӯроки омехта захира карда будем. Аз ин рӯ зимистонро серу пур ва беталаф гузарондем. Баробари ин ба чорводорон шароити зарурии меҳнату истироҳат фароҳам овардаамон низ самараи хуби худро мебахшад.

Дар сурат: *коргарони ферма* ***Одина Баракаева, Фарида Йўлчиева*** *ва мудири ферма* ***Эркинҷон Муллоев.***
Аксбардор: Шӯҳрат ОЛИМОВ. (ЎзА).

Ризоияти миллӣ — омили пешрафт

Ўзбекистон мамлакати сермиллат аст. Дар ҷумҳурияти мо дар муҳити сулҳу салоҳ ва ризоият, чун аъзои оилаи ягона намояндагони беш аз яксаду сӣ миллату халқият зиндагӣ ва кор мекунанд. Онҳо ба рушди давлат саҳми муносиб мегузоранд. Аз рӯзҳои аввали истиқлолият дар мамлакатамон ба масъалаи созгории муносибатҳои байнимиллӣ, минбаъда таҳким бахшидани ризоият байни миллатҳои мухталиф диққату эътибори махсус дода мешавад. Заминаи мустаҳками ҳуқуқии муносибатҳои мазкур ба вуҷуд оварда шудаанд.

Дар моддаи 18 Конститутсияи мамлакатамон ин сатрҳо иншо гардидаанд: «Тамоми шаҳрвандони Ҷумҳурияти Ўзбекистон ҳуқуқу озодиҳои якхеларо соҳибанд ва дар назди қонун новобаста ба ҷинс, нажод, миллат, забон, дин, вазъи иҷтимоӣ, эътиқод, вазъияти шахсиву ҷамъиятӣ баробаранд». Ва худи он аз ҳамин гувоҳӣ медиҳад, ки дар мамлакатамон имкониятҳои васеъ барои ҳаёт ва меҳнат ба намояндагони тамоми миллатҳо ва халқиятҳо фароҳам оварда шудаанд.

Дар ин бора сухан дар конфронси илмиву амалӣ таҳти унвони «Ризоияти миллӣ ва таҳаммули динӣ-омили пешрафт» рафт, ки дар Маркази ҷумҳурии байналмилал ба амал омад. Вай якҷоя бо Кенгаши ҷумҳурии маънавият ва маърифат, Фарҳангистони улуми Ўзбекистон, Кумита оид ба корҳои дини назди Девони Вазирон созмон дода шуд. Дар кори он сарварони як қатор ташкилотҳои давлативу ҷамъиятӣ, ҷонишинони ҳокимони вилоятҳо, сарварони марказҳои миллии фарҳангӣ ва конфессияҳои динӣ иштирок намуданд.

Дар конфронс, ки таҳти сарпарастии ҷонишини Нахуствазир Ҳ.Кароматов гузашт, нотиқон қайд намуданд, ки сарвари мамлакатамон Ислом Каримов бахри дар ҷумҳурият таъмин кардани ризоияти миллӣ ва таҳаммули динӣ диққату эътибори махсус медиҳанд. Ҳар як шаҳрванди мамлакатамон—намояндаи миллати дилхоҳ, ки дар ҷумҳурият зиндагонӣ ба сар мебарад, худро барҳақ ўзбекистонӣ меҳисобад.

Ҳоли ҳозир дар ҷумҳурият беш аз саду сӣ маркази миллии фарҳангӣ, 2 ҳазору 104 ташкилоти динӣ арзи ҳастӣ мекунад, ки ба 16 конфессия мансуб аст. Дар мамлакатамон барои тарғиби васеи усулиятҳои ризоияти миллӣ ва таҳаммули динӣ, мазмуну мундариҷаи ғояи истиқлоли миллӣ дар байни аҳолӣ диққату эътибори доимӣ дода мешавад.

Дар конфронс маърӯзаҳо оид ба мавзӯъҳои зерин, аз қабили «Асосҳои ҳаётии ризоияти миллӣ ва таҳаммули динӣ», «Аҳамияти марказҳои миллии фарҳангӣ дар бобати ба вуҷуд овардани ҷамъияти шаҳрвандӣ», «Ўзбекистон—маъвои умумии мо», «Ислом—дини сулҳу салоҳ, дӯстӣ ва некӣ» шунида шуданд. Онҳо масъалаҳои аҳамияти марказҳои миллии фарҳангиро дар бобати ба вуҷуд овардани ҷамъияти шаҳрвандӣ, вазифаҳои умдаи таҳкими ризоияти байниконфессиявӣ ва байнишаҳрвандиро муҳокима намуданд.

Тавсияҳои дахлдор оид ба корҳое дода шуданд, ки мебояд дар Ҷумҳурияти Қароқалпоқистон, вилоятҳо ва шаҳри Тошканд оид ба таҳкими минбаъдаи ризоияти миллӣ ва таҳаммули динӣ ба иҷро расанд. Самтҳои устувори тадбирҳое муайян карда шуданд, ки мебояд дар Соли маҳаллаи обод ҷомаи амал пӯшанд.

Иштирокдорони тадбир арзи амали терроризми байналхалқӣ ва таассуби диниро сахт маҳкум карданд, ки дар рӯзҳои душвори имрӯза содир мегардад. Ҷонибдорӣ кардани сиёсати кушоду дурбинонае изҳор гардид, ки дар ин бобат Президенти Ҷумҳурияти Ўзбекистон Ислом Каримов амалӣ мегардонад.

Дар конфронс Мушовири давлатии Президенти Ҷумҳурияти Ўзбекистон З.Ҳусниддинов суханронӣ кард.

Олим НОРБЕКОВ,
мухбири ЎзА.

Се ҷоизаи ПГС

Дафъаи ҳафтум аст, ки Палатаи истеҳсолгарон ва тадбиргарони Ўзбекистон бо мадади моддии даҳҳо бонку муассисаҳои давлатӣ озмуни «Ташаббус»-ро барои ҷоизаҳои Президенти ҷумҳурӣ барпо мекунанд. Дар он беҳтарин ҳунарманду фермеру тадбиргари ҷумҳурӣ бо автомошинҳои «Матиз» тақдир гардиданд.

Дар «Ташаббус-2003» 41 ҳунарманду фермеру тадбиргар дар марҳалаи саросарӣ ширкат намуд, ки имсол он дар толори «Ўзкургазмасавдо» баргузор шуд.

Ҷоизаҳои алоҳида ба ҷавонтарин соҳибкор, беҳтарин андозгузор, фаъолтарин журналистон, мураббии фаъоли менеҷмент, лоиҳаи хубтарини босамар, беҳтарин ободгари маҳалла, тадбиргарзани фаъол низ супурда шуданд. Дар муҳимтарин қисми озмун бошад, дар ҳар се номгӯй сенафарӣ ҷой гирифтанд.

Эълон гардид, ки усто Абдуғанӣ Абдуллоев, ки аз ноҳияи Ўзбекистони вилояти Фарғона мебошад, дар номгӯи «Ҳунарманди беҳтарин» ба ҷои аввал сазовор дониста шуд. Абдуғанӣ Абдуллоев аз шогирдони мактаби Қодирҷон Ҳайдаров буда, корхонааш аз соли 1982 инҷониб бо наҷҷорӣ (чӯбкорӣ) машғул аст ва нафискориҳои бинои музеи Ёдбуди шаҳидон дар пойтахт ранҷи дастони ў мебошад. Устои халқии Ўзбекистон А.Абдуллоев 35 нафар коргар дорад ва аз соли 1978 узви Фарҳангистони ҳунари ҷумҳурӣ аст.

Намояндаи ноҳияи Андиҷони вилояти Андиҷон сарпарасти хоҷагии фермерии «Мустақиллик» Ҳабибулло Махсумов даҳ сол аст, ки дар деҳқонӣ кори хусусӣ мебарад ва 93 нафарро бо кор таъмин намудааст. Соли гузаштаро хоҷагии ў бо фоидаи 540 ҳазор сӯм ҷамъбаст намудааст. Ин рақаму дигар ҷиҳатҳои хоҷагӣ ба назар гирифта шуда, унвони «Фермери беҳтарин» ба ў насиб кард.

Корхонаи хусусии ПГС, ки дар шаҳри Тошканд фаъолият дорад, дар номгӯи «Беҳтарин тадбиргар» на танҳо соҳиби мошини «Матиз» гардид, балки роҳбари корхона Полянте Свешников се бор ба саҳна даъват шуд. Ғайр аз ҷоизаи асосӣ ин корхона дар номгӯи «Андозгузори беҳтарин» ва барои технологияи босамари барои муҳити зист безарар низ тақдир гардонда шуд.

Ҳоло ҳозир дар ПГС 25 нафар бо кор машғул мебошад ва роҳбари он муҳандиси сохтмон Свешников тавонист дар чанд соли охир ихтироъҳои аҷиброанҷом диҳад. Аз ҷумла василаҳоеро тавлид мекунад, ки барои нонпазхонаҳо, хушксозии меваву сабзавот, макарон, дудзании озуқаворӣ истифода мегардад. Инчунин дар ин корхона дегҳо ва мангалҳои хӯрокпазиву кабобпазии барқӣ тавлид мегардад, ки маҳз ин ҷиҳати истеҳсолоти ПГС аз ҷониби Бунёди ЭКОСАН тақдир гардид.

Ҳамин тариқ «Ташаббус-2003» ҳам ба поён расид, ки тақдирсозии соҳибони ҷоизаи он дар саҳнаи «Ўзкургазмасавдо» дар вазъи тантанавӣ баргузор шуд ва барои онҳо як барномаи консертӣ ҳам иҷро гардид.

Т.МИРҲАЁЕВ.

«Ҳамсин» ҳам мамониат мекунад

Беш аз як ҳафта аст, ки дар хоки Ироқ ҷанги артиши Британияву Америко идома дорад ва он агарчи бино ба суханони боварибахши маъмурияти Кохи Сафед ва мутахассисони Пентагон бояд дар чанд рӯз бо сукути президент Саддом Ҳусейн ва режими ў анҷом меёфт, танҳо ҳоло ҳозир муқовимати артиши Ироқ ба нуқтаи баланд мерасад.

Пас аз чанд рӯзи ҳарбу зарб маъмурияти Буш дар бобати муддати ҷанг ошкоротар ҳарф зад ва гуфт, ки «набард метавонад бештар аз он идома ёбад, ки мо ба нақша гирифта будем». Ва чун «гапи хона ба бозор рост наомад», Президенти ИМА водор гардид, ки аз Конгресси мамлакат барилова ба харҷи ҷанг дар Ироқ ва тамоми нигаҳдошти артиш дар ин набард 74,7 млрд. доллар маблағ дархост намояд. Ҳоло ки буҷаи солонаи артиши қудратмандтарини ҷаҳон беш аз 400 млрд. долларро ташкил менамояд, дарк намудан мушкил нест, ки маблағи иловагии хоҳишнамудаи Буш аз сенаторон чӣ миқдор аст.

Сарбозони иттифоқчиён ягон шаҳру шаҳристони Ироқро ишғол карда наметавонанд. Рӯзҳои охир агар аз шикасти дуввумиин шаҳри бузурги мамлакат Басра хабарҳои мухталиф бирасад, аз дигар шаҳри ҷанубии кишвар Анносирия дар бобати хеле шиддат гирифтани ҷанг расонаҳои хабарӣ зиёд мегӯянд.

Дар баъзе аз маҳалҳо сипоҳиёни эътилофи зидди Ироқ имдод ҳам хостаанд, бо вуҷуди он ки артиши 250 ҳазораи америко-британӣ ба ҷанг сафарбар гаштаанд. Пентагон бошад, дивизияи чоруми пиёдагарди сиҳазораи Техасро меҳоҳад ба кӯмаки сарбозони худ дар ҷануби Ироқ бифиристад.

Юриши иттифоқчиён, ки аз марзи Кувайту Ироқ то ба қарибии Бағдод кашол ёфтааст, чанд шабу рӯзро дар шароити «хамсин», ки арабҳо гирдбоди панҷоҳрӯзии регро чунин ном мебаранд, монда рафтанд, ки ба ҳаракати техникаву одамон муқовимат мекунад.

Дар шимоли Ироқ бо сабаби аз ҷониби порлумони Туркия иҷозат нашудани дохил намудани артиши 60 ҳазораи амрикоӣ, иттифоқчиён то ҳазор нафар сарбози худро ба воситаи ҳавопаймо ба ҳудуди маъмурияти Курдистони Ироқ ба қарибии фурудгоҳи шаҳри Арбел пиёда намуданд, ки онҳо бояд дар шимол ҷабҳаи навро кушоянд.

Ҳамзамон рӯзи чоршанбеи гузашта Шӯрои Амнияти СММ бо дархости Ҷунбиши кишварҳои арабӣ ва Созмони мамлакатҳои бетараф ба баррасии ҷанги зидди Ироқ ба маҷлиси худ ҷамъ омад, ки онро намояндагони ИМА намоишкорона тарк намуданд.

Т.ИКРОМОВ,
шореҳи сиёсии «Овози тоҷик».

Такони нав мебахшад

Масъалаи вусъат додан ва амиқ гардондани ислоҳот дар кишоварзӣ, ки соҳаи асосии иқтисодиёти Ўзбекистонро ташкил медиҳад, диққату эътибори махсус ва андешидани тадбирҳои мушаххасро тақозо дорад. Зеро кишоварзӣ ба пешрафти тамоми соҳаҳои хоҷагии халқ таъсири бевосита мерасонад ва омили муҳим дар бобати ба даст овардани комёбиҳои умум аст.Бояд эътироф намуд, ки дар тӯли солҳои истиқлолият бисёр корҳо оид ба фароҳам овардани заминаи қонунгузорӣ ва ҳуқуқ ба иҷро расонда шуданд, ки ба талаботи иқтисоди бозаргонӣ ҷавобгӯянду барои барҳам задани сектори амволи давлатӣ, татбиқи усулияту шаклҳои нави муносибатҳои иқтисодӣ ва аграрӣ дар деҳот нигаронда шудаанд. Бисёр зинаҳо ва сохторҳои барзиёдатие, ки асосан вазифаҳои фармонфармоиву маъмурӣ ва тақсимотиро ба иҷро мерасонанд, фаъолияти худро қатъ гардонданду ба истеҳсолгари маҳсулоти кишоварзӣ озодӣ фароҳам оварда шуд. Баробари ин амалан асосҳо дар пойгоҳи усулиятҳои коллектививу иҷоравии амволдорӣ, ширкатӣ, хоҷагиҳои фермерӣ ва деҳқонӣ ба вуҷуд оварда, дар ҳама ҷо муносибатҳои шартномавии пудратӣ байни деҳқон-истеҳсолгар ва хоҷагиҳои ширкатӣ татбиқ мегарданд. Барои рушди босуръати хоҷагиҳои фермерӣ кӯмаки калон расонда, фишангҳои нави рағбатноксозӣ фароҳам оварда, тамоми корҳо ба он мақсад ба иҷро расонда мешаванд, то ки дар деҳқон, аҳли деҳот ҳисси хӯҷаинӣ таҳким бахшида шавад. Хуллас, ислоҳоти кишоварзӣ давом дорад ва ба тамоми асос гуфтан мумкин аст, ки стратегияи интихобкардаамон оиди дигаргунӣ ва навсозии деҳот натиҷаҳои хуби худро мебахшад ва ҳисси амволдориро дар деҳот таҳким мебахшад.

Вале гуфтан лозим аст, ки соҳаи кишоварзӣ ҳамоно ҷодаи консервативии иқтисодиёти мамлакат шуда боқӣ мондааст ту сабаби асосии он сараввал дар даст накашидан аз низоми кӯҳнаи маъмуриву фармонфармоӣ ва дар ҳаёт бо монеаҳои душвор татбиқ гардидани усулиятҳои нави идора зоҳир мегардад. Яъне дар идоракунӣ шакл аз бисёр ҷиҳат тағйир ёфтаасту вале мазмун чун кӯҳна боқӣ мондааст.

Ба мақсади барҳам задани монеаҳои сунъӣ дар роҳи амиқгардонии ислоҳот, боз ҳам баланд бардоштани ҳисси амволдорӣ ва афзун гардондани саҳми сектори хусусӣ дар кишоварзӣ Фармони Президенти Ҷумҳурияти Ўзбекистон аз 24 марти соли 2003 «Дар бораи самтҳои муҳимтарини амиқгардонии ислоҳот дар кишорварзӣ» қабул гардидааст, ки бешак бахри минбаъда амиқгардонии ислоҳоти иқтисодӣ, такмил додани муносибатҳои истеҳсолӣ дар деҳот, татбиқи усулиятҳои дахлдори бозаргонии ташкиливу сохтории идораи истеҳсолоти кишоварзӣ, вусъат ёфтани мустақилкории истеҳсолгарони маҳсулоти кишоварзӣ ва таъмини ҳифзи боэътимоди ҳуқуқии онҳо нигаронда шудааст. Мувофиқи фармон рушди шакли иҷоравии амволдорӣ ва низоми хоҷагидорӣ, ки асосашонро муносибатҳои шартномавӣ ташкил медиҳанд, фароҳам овардани шароити иқтисодӣ ва ҳуқуқие, ки барои боэътимод таъмин кардани манфиатҳои молистеҳсолкунандагони кишоварзӣ, бахри пешрафти кори кишоварзон тобеъ гардондани тамоми фаъолияти корхона-

Баъди мутолиаи фармону қарор

ву ташкилотҳое, ки маҳсулотро тайёру аз нав кор мекунанд ва хизмат мерсонанд, вусъат додани шаклҳои ташкиливу ҳуқуқии тарзи хоҷагидории хоҷагиҳои ширкатӣ, фермерӣ ва деҳқонӣ самтҳои муҳимтарини тағйир додани шакли амволдорӣ ва такмил додани муносибатҳои истеҳсолӣ дар кишоварзӣ муайян гардидаанд ва бесабаб ҳам нест. Алҳол хоҷагиҳои ширкатӣ, фермерӣ ва деҳқонӣ дар бобати тайёр кардани маҳсулоти хушсифати кишоварзӣ саҳми арзанда мегузоранд. Дар хоҷагиҳои ширкатӣ низоми тамоман нави идоракунӣ татбиқ мегардад, ки асосашонро пайҳо ташкил медиҳанд. Дар ин хоҷагиҳо муносибати тамоман нав нисбати замин қарор меёбад. Дар онҳо усулиятҳои амволдории иҷоравӣ бештар маъмул мегарданд, ки ба талабҳои иқтисоди бозаргонӣ пурра ҷавобгӯянд. Аз он ҷумла, хоҷагиҳои мазкур ба талаби имрӯза—пешкаш кардани озодии воқеӣ ба деҳқонон ва фермерон, дар фаъолияти онҳо ба вуҷуд овардани рақобати солиме, ки хосу моси муносибатҳои иқтисоди бозаргонист, таҳкими ҳисси амволдорӣ, таҳсили маҳсулотофарандагони деҳот бо усулҳои замонавии хоҷагидорӣ пурра мувофиқат мекунанд.

Дар фармон ба рушди минбаъда бахшидани хоҷагиҳои фермерӣ диққату эътибори махсус нигаронда шудааст. Чунки Ўзбекистон ояндаи худро дар рушди ҳаракати фермерӣ ва афзудани миқдори хоҷагиҳои фермерӣ мебинад. Дар бобати созмон додани онҳо ба комёбиҳои мамлакатҳои номдори ҷаҳон такя менамояд ва миқдору миқёси хоҷагиҳои фермерӣ бояд бо назардошти имкониятҳои мавҷуда ва вазъи ҳар як ноҳияву вилоят муайян карда шаванд. Дар айни замон хоҷагиҳои фермерӣ дар заминаи хоҷагиҳои зараровар, дараҷаи даромадашон паст ва ғайрипешомаднок, ҳамчун шахси ҳуқуқӣ, бартаринок дар шакли корхонаи хусусӣ баробари ҳуқуқи минбаъда муттаҳид гардидан дар шаклҳои мухталифи кооператсия бояд созмон дода шаванд. Акнун қитъаҳои замине, ки ба фермерон дар асоси озмун мӯҳлати дароз то панҷоҳ сол, истифодабарии иҷоравӣ ва бо ҳуқуқи мерос мондан дар мӯҳлати иҷора пешкаш карда, аз тасарруфи хоҷагиҳои ширкатӣ бароварда мешаванд. Шартномаи тайёркунии маҳсулоти кишоварзӣ ва гирифтани захираҳои моддиву техникӣ ва хизматрасонӣ бевосита байни хоҷагиҳои фермерӣ ва корхонаву ташкилотҳои тайёркунандаи маҳсулот, азнавкоркард ва хизматрасонӣ ба имзо расида, муносибатҳои меҳнатӣ байни фермерон ва коркунони кироя бо шартномаи меҳнатӣ дар асоси нуқтаву қоидаҳои санадҳои қонунгузории ҷории меҳнат ба роҳ монда мешавад, ки аҳамияти калон дорад.

Қафомонӣ ва нимкора гузарондани ислоҳот дар кишоварзӣ бештар аз сабаби сар задани ҳодисаҳои бюрократӣ, шаклпарастӣ, туфайлихӯрӣ, беасос дахолат намудан ба фаъолияти тадбиргарӣ, соҳибкорӣ ва фермерон рух медиҳанд. Озодии онҳо халалдор карда мешавад. Аз ин рӯ дар фармон он чиз возеҳу равшан нишон дода шудааст, ки вазорату идораҳо, вилоятҳо ва ноҳияҳо бояд бо кадом вазифаҳо машғул гарданд. Яъне ваколатҳои ташкилоту идораҳо возеҳу аниқ нишон дода шудаанд. Аз он ҷумла, таъкид гардидааст, ки Вазорати кишоварзӣ ва хоҷагии об бояд минбаъда пурра аз ваколати тақсимотгарӣ даст кашад. Вазифаи асосии вазорати мазкур мутобиқсозии фаъолияти оқилона дар соҳа ва самтҳо муайян гардидааст. Он мебояд диққату эътибори асосии худро бахри ҷонибдории молофарандагони кишоварзӣ нигаронад. Дар таркиби вазорати мазкур созмон додани кенгашҳо аҳамияти калон дорад. Ва аъзоёни кенгашҳои мазкур, ки иборат аз мутахассисон мегарданд, бо таҳияи тавсияҳо дар бобати кай, дар кадом мӯҳлат ва ба чӣ миқдор гузарондани кишт, дар кадом мӯҳлат амалӣ гардондани шудгор, чӣ тавр гузарондани обёрӣ, ғайраву ҳоказо машғул мегарданд ва дар бобати коллегиалӣ ба роҳ мондани фаъолият дар соҳа аҳамияти калон доранд. Ва он бешак, барои решакан кардани дахолати ғайриқонунӣ аз боло ба фаъолияти зинаҳои поёнии идора мусоидат менамояд.

Ҷорӣ гардидани тартиби мазкур—пешгӯиҳои ҳаҷми истеҳсоли пахта ва ғалла ба ҳар сол дар ҷумҳурият ва дар алоҳидагӣ ба минтақаҳо мувофиқи таклифҳои Шӯрои Вазирони Ҷумҳурияти Қароқалпоқистон, ҳокимиятҳои вилоятҳо муқаррар гардиданашу дар асоси он умум гардондану ба имзо расондани шартномаҳои қарордодае, ки байни истеҳсолгарони кишоварзӣ ва ташкилотҳое, ки маҳсулот тайёр мекунанд, ба имзо мерасанд, аз тарафи маҳсулотофарандагони кишоварзӣ бо назардошти тахассуси хоҷагиҳо ва дар асоси шартномаҳои қарордодии ба имзорасида мустақилона ҷойгир сохтани зироати кишоварзӣ, ба маҳсулоти тайёркардаашон мустақилона ихтиёрдорӣ кардани онҳо, ки барояшон ҳамчун амвол, захираи молиявиву моддӣ мансубанд, низ аҳамияти калон дорад.

(Давомаш дар саҳ.2)

Корҳоямон чӣ гуна самар меоваранд?

Маълум аст, ки ҳар сол дар шаҳру деҳоти вилоятҳои ҷумҳурият якмоҳагиву дӯмоҳагии сабзу хуррамгардонӣ гузаронда мешавад. Имсол ҳам мувофиқи Амри Девони Вазирони ҷумҳурият тамоми моҳи март якмоҳагии ободонӣ ва сабзу хуррамгардонӣ эълон гардидааст ва самараи хуби худро медиҳад. Манзилҳоямон обод, кӯчаҳоямон тозаву озода гардида, то андозае бахри беҳдошти вазъи экологии минтақа мусоидат менамояд.

Вале як саволи ҳаққонӣ ба миён меояд. Ба миқдори зиёд шинондани ниҳоли дарахтони боровару манзаравӣ, гулбуттаҳо кори хуб аст. Вале оё ҳамаи онҳо нумӯъ карда, минбаъд самар медиҳанд. Охир, дарахтони меваҳо баъди чор-панҷ соли шинонданашон ҳосил, дарахтони манзаравӣ бошанд, баъди панҷ-шаш соли сабзидаашон сояафкан мегарданд.

Маълум аст, ки аз соли 1994 мувофиқи қарори ҳукумати ҷумҳурӣ ҳар сол моҳҳои ноябр-декабр ва моҳҳои март-апрел ниҳоли дарахтони гуногун шинонда мешаванд. Аз маълумотҳо бармеояд, ки мувофиқи қарори ҳукумат ҳар сол мебоист ба ҳисоби миёна 9 ҳазор гектар сафедорзор ва дигар дарахтони чӯббоб ба вуҷуд оварда шаванд. Ва дар тӯли ин нӯҳ сол сафедорзор ва дигар майдони дарахтони сохтмонбоб мебоист ба 81 ҳазор гектар мерасид. Ва он ҷангалзору буттазори зиёдеро бояд ташкил медод.

Аз маълумотҳо, ки Вазорати кишоварзӣ ва хоҷагии оби ҷумҳурият баён кардаанд, маълум мегардад, ки ҳоли ҳозир дар ҷумҳурият 6 миллион гектар ҷангалзор буда, аз он 1,37 миллион гектарашро дарахтзорон ташкил медиҳад. Ва он ба 5,3 фоизи ҳудуди тамоми ҷумҳурият баробар аст, ки албатта кам мебошад. Аз ҳамин сабаб ба зиёд кардани майдони ҷангалзор ва дарахтзор беҳуда ин қадар диққату эътибори калон нигаронда нашудааст. Ва аҳамияти онҳоро дар бобати пешгирӣ кардани ҳодисаҳои табиат, таъмини саломатии инсон, чиҳати истифода тавзеҳ додан шарт нест.

Аз маълумотҳо бармеояд, ки Сарраёсати ҷангали Вазорати кишоварзӣ ва хоҷагии об ҳар сол ба миқдори 21 миллион бех ниҳоли дарахтони боровару манзаравиро ба кишт омода месозад. Дар айни замон мутахассисони Пажӯҳишгоҳи илмиву тадқиқотии боғдорӣ, токпарварӣ ва машруботи ба номи Р.Шредер ҳам дар ин бобат саҳми калон мегузоранд. Баробари ин дар маҳалҳо низ корҳои шоёне ба иҷро мерасанду ҳар сол миллион-миллион бех ниҳоли дарахтони боровару манзаравӣ шинонда мешаванд. Вале бо таассуф гуфтан лозим меояд, ки ҳамаи онҳо нумӯъ карда, ба дарахтони азим мубаддал намегарданд. Баъзе аз сабаби беобӣ хушк гардида, чанде ба асари шикастанашон аз тарафи бачагону чорво, баъзеяшон аз бепарвоии мутасаддиён нобуд мегарданд. Яъне меҳнати бисёрию ва ононе, ки дар якмоҳагиву дӯмоҳагии ободонӣ ва сабзу хуррамгардонӣ иштирок мекунанд, барабас меравад. Ва ин манзараро дар аксар вилоятҳо мушоҳида кардан мумкин аст. Алалхусус дар вилоятҳои Сирдарёву Навоӣ ва Ҷумҳурияти Қароқалпоқистон бештар ба назар бармехӯрад.

Баробари ин қарори Девони Вазирон дар як қатор вилоятҳо нимкора ва ё барои ҳисобот иҷро мегардад. Масалан, дар вилоятҳои Хоразм, Сурхондарё, Ҷиззах, Сирдарё, Фарғона ва Андиҷон дар бадали солҳои 1994-2002 супориши дар барномаи махсуси ҷумҳурӣ пешбинигардида, яъне ҳар сол ба вуҷуд овардани 9 ҳазор гектар дарахтзори таъминоти чӯбу тахта то ҳол ба 15-45 фоизи иҷро шуданашро чӣ тавр тавзеҳ додан мумкин аст? Ҳокимиятҳо ва сарварони ташкилоту муассисаҳо, хоҷагиҳои маҳалҳо ба масъалаи мазкур аз паси панҷа менигаранд. Танҳо иҷрои вазифаи мазкурро дар зиммаи хоҷагиҳое медонанд, ки дар тасарруфи Сарраёсати ҷангали Вазорати кишоварзӣ ва хоҷагии об мебошанд. Коркунони он ҳар сол дар 41-42 ҳазор гектар дарахтзор барпо мекунанд, ки 16,5-17 ҳазор гектараш ба минтақаи Арал рост меояд.

Ва албатта, дар минтақаи Арал дарахтзору буттазор ва саксаулзорҳо ба вуҷуд оварда мешавад, ки ба регкӯчӣ ва намакхӯрӣ монеъ мешаванд. Тухми онҳо низ аҳамияти калон дорад. Агар он насабзад, меҳнати сарфшуда барабас рафтанаш муқаррар аст. Аз ҳамин сабаб мутахассисони Сарраёсат ҳар сол ба тайёр кардани 250-300 тонна тухми махсуси дарахтону буттаҳо ва 28,5-28 миллион бех ниҳоли дарахтони махсус муваффақ мегарданд. Вале афсӯс, ки ин ниҳолҳо аксар вақт аз сабаби беҳудагӣ ва фориғболии мутахассисону сарварон баъди як-ду соли сабзидан нобуд мегарданд.

Ба вуҷуд овардани дарахтзор аҳамияти калон дорад. Махсусан он дар шароите, ки баҳри Арал хушк шуда, майдонҳои сершӯр ҳосил мегардад, аҳамияти калон дорад. Аз ҳамин сабаб дар солҳои наздик дар ин ҷо ба вуҷуд овардани 600 ҳазор гектар дарахтзору буттазор ва саксаулзор дар назар дошта шудааст. То ҳоли ҳозир бошад, ин ҷо ҳамагӣ ба 180 ҳазор гектар иҷро гардидааст халос. Дар айни замон дар дашти Қизилқум таҳти унвони миёнбанди сабзи Бухоро ба вуҷуд овардани 200 ҳазор гектар дарахтзору буттазор ва ҳамчунин аҳамияти калон касб мекунад. Ва ин дарахтзорҳо пеш аз ҳама заминро аз шамолу тӯфон, тармакучӣ ҳифз намоянд, дар айни замон барои беҳдошти вазъи экологӣ низ мусоидат мерасонанд.

Алқисса, ба вуҷуд овардани дарахтзору буттазор беҳуда ба миён гузошта нашудааст. Лозим аст, ки ҳар кадоме, ки худро фарзанди вафодори кишвари маҳбуб меҳисобад, ба ин масъала бо диққату эътибори махсус муносибат кунад. Дарахтзор ин саломатӣ, беҳдошти вазъи экологӣ ва ҳамзамон муҳимтарин манбаи даромад буданашро набояд ягон дақиқа фаромӯш кард.

Т. ТУРСУНОВ.

Такони нав мебахшад

(Аввалаш дар сах.1)

Таҳияву тасдиқ намудани Консепсияи рушди хоҷагиҳои фермерӣ, ба солҳои наздик дар алоҳидагӣ ба вилоятҳо ва ноҳияҳо бо назардошти таҳлили аниқи хусусиятҳои маҳалҳо, миқдори замини корам, захираҳои меҳнатӣ ва пешомади шуғли коркунони, ки дар натиҷаи аз нав созмон ёфтани ширкатҳо аз кор сабукдӯш мегарданд, Барномаи рушди маҷмӯъии инфрасохтори бозоргонии замонавии деҳот барои солҳои 2003-2005, кушода шудани ва ё дар бармадани низоми идораи кишоварзӣ, шартномаҳои нави намунавӣ оиди расонда додани маҳсулоти кишоварзӣ, захираҳои моддиву техникӣ ва хизматрасонӣ низ барои рушди соҳаи кишоварзӣ такони нав мебахшанд.

Албатта, чуноне ки дар Фармон пешбинӣ гардидааст, ба як қатор қонунҳо ва санадҳои қонунгузорӣ тағйироту иловаҳо ворид мегарданд. Оқибат диққати ҷиддӣ ба рушди соҳаи асосии иқтисодиёт-кишоварзӣ боз ҳам пурзӯр мегардад. Ва аз ин рӯ онро ҳамчун ғамхории навбатӣ дар бобати боз ҳам баланд бардоштани сатҳи зиндагонӣ қабул кардаамон шарту зарур аст.

Иқдоми навбатӣ

Ҳокимияти қонунбарориамон—Олий Маҷлис дар бобати таҳким бахшидани заминаи қонунгузории ислоҳоти домандоре, ки дар мамлакатамон ба рӯи об бароварда мешавад, минбаъда озодкунии ҳаёти ҷамъиятиву давлатӣ нақши калон мебозад ва ба ҳар як иҷлосияи худ бо тайёрии пухта рафта, масъалаҳои муҳокимашавандаи сессияро пешакӣ эълон карда, бо ҳамин бо халқ ва намояндагони халқ машварат менамояд.

Мувофиқи қарори Кенгаши Олий Маҷлиси Ҷумҳурияти Ӯзбекистон аз 24 марти соли 2003 «Дар бораи даъват намудани иҷлосияи ёздаҳуми Олий Маҷлиси Ҷумҳурияти Ӯзбекистон даъвати дуюм» 24 апрели соли кунун дар шаҳри Тошканд ҷамъомади навбатии парлумон ба амал омада, масъалаҳои муҳимро мавриди баррасӣ қарор медиҳад ва онро аз феҳристи масъалаҳои муҳокимашаванда низ барало ҳис кардан душвор нест.

Чун қоида вакилони халқамон ҳар сол натиҷаҳои иҷрои Буҷаи давлатиро муҳокима намуда, фикру мулоҳизаҳои хешро баён мекунанд. Дар иҷлосияи навбатӣ ҳам иҷрои Буҷаи давлатии Ҷумҳукрияти Ӯзбекистон дар соли 2002 мавриди баррасӣ қарор мегирад. Маълум аст, ки дар буҷаи мамлакатамон масъалаҳои боз ҳам амиқ гардондани ислоҳоте, ки дар ҷумҳурият ба рӯи об бароварда мешавад, боз ҳам пурзӯр кардани ҳифзи иҷтимоии аҳолӣ, муназзам тараққӣ додани иқтисодиёт, боз ҳам такмил додани инфрасохтори молиявии иқтисоди бозаргонӣ, низоми андоз ва ғайра чун ҳамешагӣ яке аз самти бартариноки сиёсати буҷвӣ қарор дода шудааст. Аз ҷиҳати иҷтимоӣ ҳимоя намудани аҳолӣ, таъмини пайваста зиёд кардани музди меҳнати коркунони ташкилотҳои буҷавӣ, идрорпулӣ ва нафақаҳо, кӯмакпулиҳо, ислоҳсозии низоми таълим ва тандурустӣ, бо маблағ фаро гирондани сохтмони асосӣ ва дигар тадбирҳои муҳими иҷтимоиву иқтисоди самти бартариноки харочоти буҷаро ташкил медиҳанд. Ва дар ин бобат вакилони халқ гуфтаҳои худро доранд ва бешак ҳаматарафа муҳокима хоҳад гардид.

Маълум аст, ки 27 январи соли 2002 раъйпурсии умумихалқии Ҷумҳурияти Ӯзбекистон гузаронда, дар он шаҳрвандони мамлакатамон ба саволҳо дар бобати созмон додани парлумони дупалатгӣ ва дароз кардани мӯҳлати ваколати конститутсионии Президенти Ҷумҳурияти Ӯзбекистон ҷавоби мусбӣ доданд. Дар иҷлосияи гузаштаи парлумон қонунҳои конститутсионии Ҷумҳурияти Ӯзбекистон «Дар бораи Сенати Олий Маҷлиси Ҷумҳурияти Ӯзбекистон», «Дар бораи Палатаи қонунбарории Олий Маҷлиси Ҷумҳурияти Ӯзбекистон» қабул гардиданд. Аз ин рӯ лозим меояд, ки ба Конститутсияи Ҷумҳурияти Ӯзбекистон мувофиқи ана ҳамин нуктаҳо тағйироту иловаҳо ворид карда шаванд. Бо назардошти ана ҳамин вакилони халқ дар иҷлосияи дар пешистода масъалаи «Дар хусуси лоиҳаи Қонуни Ҷумҳурияти Ӯзбекистон «Дар бораи даровардани тағйироту иловаҳо ба Конститутсияи Ҷумҳурияти Ӯзбекитстон»-ро муҳокима мекунанд. Азбаски минбаъда парлумони Ӯзбекистон аз ду палата иборат мегардад, лозим меояд, ки қонуни нав дар бораи тарзи интихоботи парлумон қабул гардад. Аз ҳамин сабаб ба муҳокимаи вакилони халқ масъалаи «Дар хусуси лоиҳаи Қонуни Ҷумҳурияти Ӯзбекистон» «Дар бораи интихоботи Олий маҷлиси Ҷумҳурияти Ӯзбекистон» бо таҳрири нав дар қироати аввал пешкаш карда мешавад.

Дигар масъалаҳои муҳокимашаванда ҷиҳатҳои иқтисодӣ, сиёсӣ ва мудофиавӣ, ҷамъиятии ҷумҳуриятро дар бар гирифтаанд.

Ҳаёт пеш меравад. Баъзе қавоид тағйир меёбад ва ё баъзе нуктаҳои он аз талаби замон қафо мемонад. Ва он ба соҳаи муфлисӣ низ дахл дорад. Парлумони мо қонунро «Дар бораи муфлисӣ» кайҳо қабул кардааст ва он бомуваффақият тарзи ҳастӣ намуда, самараи хуби худро бахшид. Вале баъзе нуктаҳои он аз талаби айём қафо мондаанд. Аз ҳамин сабаб дар иҷлосияи гузашта лоиҳаи Қонун «Дар бораи муфлисӣ» дар қироати аввал муҳокима гардида, фикру мулоҳизаҳои сершумор баён гардиданд ва таклиф пеш гузошта шуд, ки он бори дигар аз нав дида баромада шуда, фикру мулоҳизаҳои баёнгардида аз он ҷо пайдо кунанд. Ва лоиҳаи қонуни мазкур ба муҳокимаи вакилони халқ бо таҳрири нав дар қироати дуюм пешкаш карда мешавад.

Мамлакати мо сохтани давлати демократии ҳуқуқбунёд ва ҷамъияти озоди шаҳрвандиро мақсади асосии худ қарор додааст. Мақсад аз он васеъ ҷалб кардани оммавӣ халқ ба идораи давлату ҷамъият тавассути намояндагони қонунан интихобкардаашон мебошад. Баробари ин вогузоштани як қатор ваколатҳои мақомоти марказии ҳокимияти давлатӣ ба маҳалҳо, ташкилоту бунёдҳои ҷамъиятӣ низ аҳамияти калон дорад ва он бешак пурҷӯшу хурӯш гардидани фаъолияти онҳо, ба ҳаёти воқеӣ бештар ворид гаштанашро тақозо дорад. Аз ин нуктаи назар дар иҷлосияи навбатии парлумон муҳокима гардидани лоиҳаи қонуни Ҷумҳурияти Ӯзбекистон «Дар хусуси лоиҳаи Қонуни Ҷумҳурияти Ӯзбекистон «Дар бораи бунёдҳои ҷамъиятӣ» дар қироати аввал низ аҳамияти калон касб мекунад.

Муҳокимаи лоиҳаи Қонунҳои Ҷумҳурияти Ӯзбекистон «Дар бораи сири бонкӣ» дар қироати аввал «Дар бораи хизмат дар захираи Қувваҳои Мусаллаҳи Ҷумҳурияти Ӯзбекистон» дар қироати дуюм бо назардошти тағйиротҳое, ки дар ҷамъиятамон рух додаанд, сурат мегираду бешак, барои дар ҷодаҳои татбиқ гардидани андозаҳои байналхалқӣ мусоидат мекунад.

Ҳамчунин бо назардошти талаби айём ба як қатор санадҳои қонунгузории ҷумҳурият тағйироту иловаҳо дохил карда мешаванду бе шакку шубҳа, барои пешрафти минбаъдаамон хизмат мерасонанд. Аз тарафи вакилони халқ ратификатсия кардани як қатор шартномаву созишномаҳои байналхалқӣ низ ба нақша гирифта шудааст.

Дар хотима бояд тазаккур дод, ки вакилони халқамон, ҳокимияти қонунбарориамон мувофиқи талаби давру замон қадам партофта, ба он ҳамоҳангӣ ва ҳамқадамӣ пайдо карда, барои рушди собитқадамонаи минбаъдаи Ӯзбекистони мустақил саҳми назарраси худро мегузоранд ва бо ҳамин бори дигар садоқатмандии худро ба роҳи интихобкардаамон, яъне роҳи эволютсионии пешрафт намоиш медиҳанд ва иҷлосияи навбатии парлумон дар бобати ба рӯи об баровардани мақсадҳои накӯву аз ҳама олиҷанобонаамон икдоми навбатӣ мегардад.

Э.ТУРДИҚУЛОВ.

Мавзӯи муҳими рӯз

Қиммати энергияи барқ чӣ қадар аст?

Вақтҳои охир хомӯш кардани энергияи барқ ба ҳукми одат медарояд. Чунин вазъият на танҳо дар деҳот, балки дар шаҳрҳои калон ҳам мушоҳида мегардад. Истеъмолгарон ва энергияи барқрасондадиҳандагон онро аз нигоҳи манфиати хеш баҳо медиҳанд.

—Дуруст дарк мекунам, бисёр одамон дар бобати додани ҳаққи энергияи барқ қарздоранд,— мегӯяд сокини хоҷагии ширкатии ба номи Алишери Навоии ноҳияи Пайариқ Тошхӯҷа Турсунов.—Барои чӣ аз ин ҳам ононе, ки ҳаққи хизматро додаанду надодаанд, бояд як хел баҳра бардоранд? Масалан, ман қарз надорам. Вале ба мақсади ҷамъ овардани ҳақ барои энергияи барқ барои чӣ тамоми сокини деҳаро аз он маҳрум мекунанд?

Шахсони мансабдор ин мавзӯъро тавзеҳ дода мегӯянд, ки азбаски қарздорӣ хеле калон аст, онҳо барои чунин рафтор зоҳир кардан маҷбур мебошанд. Азбаски истеъмолгарон ва энергияи барқрасондадиҳандагон «забон» ёфта наметавонанд, аз ин рӯ муаммои таъминоти энергияи барқ торафт мураккаб мегардад.

Албатта, набудани энергияи барқ ба ҳама гуна корхона аз ҷиҳати моддӣ, ба сокинони манзилҳо бошад, дар рӯзгор зарари калон мерасонад. Вале набояд фаромӯш кард, ки энергияи барқ худ аз худ ҳосил намегардад, истихроҷи он ҳам гарон меафтад.

—Истихроҷи ҳар як киловатт энергияи барқ ва ба истеъмолгар расонда додани он хароҷоти зиёдеро талаб мекунад,— мегӯяд сарвари умури истеҳсоливу техникии корхонаи фаръии шабакаҳои барқии вилояти Самарқанд Н.Алмамедов.— Ба вилояти Самарқанд энергияи барқ тавассути шабакаи калони магистралии истгоҳҳои барқии алавии Навоӣ ва Сирдарё расонда мешаванд. Ва ин барқ дар истгоҳҳои хурди шиддатнокиашон баланд аз нав кор карда, ба истгоҳи шиддатнокиашон хурд тақсим мегарданд. Ҳоли ҳозир дар вилоят 128 истгоҳи хурди тақсимкунандаи иқтидорашон 35,100, 220 ва 500 киловатт кор мекунад. Бо кӯмаки онҳо энергияи барқ ба манзилҳои истиқоматӣ ва корхонаҳо роҳ пеш мегирад. Ва он меҳнату харҷи зиёдеро тақозо менамояд.

Дар ин бобат энергияи барқ расондадиҳанда ҳақ аст. Аммо гап дар сари он аст, ки истеъмолгар ҳаққи энергияи барқи истифода бурдаашро сари вақт бармегардонад ё на? Ба нопуррагӣ. Масалан, танҳо моҳи октябри соли гузашта дар вилоят 194,4 миллион киловатт-соат энергияи барқ ҳосил карда, ба мизоҷон пешкаш гардидааст. Барои сарпур кардани ин хароҷот мебоист ба корхона 2 миллиарду 60 миллион сӯм ворид мегардид. Вале ҳамагӣ 43 фоизи он, яъне 896 миллиону 403 ҳазор сӯмаш ба туфайли саъю кӯшиши боғайратонаи коркунон ворид гардидааст. Агар он чизро ба эътибор гирем, ки алҳол қарздории умумии истеъмолгарон барои истифодаи энергияи барқ аз 1 миллиарду 775 миллион сӯм зиёд аст, дар он сурат возеҳу равшан мегардад, ки дар корхонаҳое, ки энергияи барқро ҳосил мекунанд, муаммоҳое сар мезананд, ки боиси қатъ гардондани додани энергияи барқ шуданашон мумкин аст.

Акнун эътиборро ба паҳлуи дигари масъала ҷалб сохтанием. Дар як деҳа силсилаи осиёбҳо, ҷувозхонаҳо, таҷҳизоти барқӣ, дастгоҳҳо, насосҳои обкашӣ истифода бурда мешаванд. Деҳотиён онро хуб медонанд. Вале ҳамагон хомӯшанд. Ба қавлашон «Он аз они ман не, балки ба давлат мансуб аст, каме истифода барем, тагаш намоён намешавад-ку?» аст. Дар натиҷа трансформатор ба ин шиддати баланд тоб оварда наметавонад ва тез-тез аз кор мебарояд. Ана як тарафи масъала, онро кӣ бояд таъмин кунад? Худи аҳолии деҳот? Дар ин бобат нарасидани маблағ, набудани монтёр муаммои ҷиддӣ мегардад. Ва ононе, ки энергияи барқро ғайриқонунӣ истифода мебаранд, танҳо ғами ҷайби худро мехӯранд, аз ҳисоби давлат ҷамъ овардани сармояро фикр мекунанд. Дар ин маврид кӣ бурд мекунаду кӣ зарар мебинад? Албатта, давлат.

Аз ин рӯ, агар ҳар як киловатт энергияи барқро сарфакорона истифода барем ва сари вақт барои истифодаи он маблағашро пардозем, дар он сурат ба фоидаи байниҳамдигарӣ асту қонуни нонавиштаи ҳаёт мебошад. Дар он сурат хоҷат ба он намемонад, ки аз паи ҳаққу ҳуқуқҳоямон шуда, ба ҳар гуна идораҳо сар халонем.

Уйғун РӮЗИЕВ,
мухбири ӮзА.

Деҳқони асил ва соҳибтаҷриба, сардори хоҷагии фермерии «Нуробод»-и ноҳияи Чусти вилояти Наманган Лутфуллоҳоҷӣ Абдуллоев таҷрибаи бои худро аз ҷавонон дареғ намедорад.

Дар акс: Лутфуллоҳоҷӣ *бо гурӯҳи ҷавонон.*

Аксбардор: А.МУРОДОВ.

Муносибатҳои муфиди дутарафа

Муносибатҳои байни Ӯзбекистону Британияи Кабир дар ҳар соҳа торафт инкишоф меёбанд. Ба ин ҳамкории самараноки илмомӯзӣ, ки дар ин роҳ яке аз донишкадаҳои бонуфузи Британия—Университети Вестминстер мисол шуда метавонад. Вай соли 1938 ҳамчун Институти политехникии шоҳӣ ташкил ёфта, сонитар ба яке аз марказҳои асосии таълим табдил ёфт чун таълимгоҳи байналхалқии асосии Лондон ном баровардааст. Дар Университет аз тамоми ҷаҳон 23 ҳазор донишҷӯю аспирант таҳсил меёбад. Барои муваффақиятҳояш дар соҳаи илм Университет бо мукофоти махсуси шоҳи Британияи Кабир тақдир карда шуда буд.

Университет аз соли 1995 боз бо ҷумҳурияти мо робита дорад. Дар давоми ин солҳо як қатор мутахассисон ва донишҷӯёни Ӯзбекистон дар он таҳсил ва малака бардоштанд. Ташкил ёфтани Университети байналхалқии Вестминстер дар Тошканд, ки вай аз рӯи андози системаи таълими олии Британия, мутахассисон тайёр мекунад, дар муносибатҳои дутарафа аҳамияти калон пайдо мекунад. Алҳол 16 нафар донишҷӯи Университети нав дар Лондон аз рӯи мутахассисии «иқтисодиёт», «менеҷмент», «технологияи ахбор ва ҳуқуқ» таҳсил меёбанд.

Чанде пеш бо ташаббуси донишҷӯёни ӯзбек ва бо дастгирии сафоратхонаи Ӯзбекистон дар Британияи Кабир дар Университети Вестминстер муаррифсозии мамлакатамон ба амал омада, дар он ҳайати профессору муаллимон донишгоҳи олӣ, намояндагони доираҳои илмӣ, донишҷӯёни хориҷӣ ҳузур доштанд. Тадбирро кушода ректори Университет доктор Ҷеферри Копланд таъкид намуд, ки солҳои истиқлолият Ӯзбекистон системаи ба худ хоси таълимро соҳиб гашт. Мувофиқи гуфти ректор Барномаи миллии тайёр намудани кадрҳо, ки бо ташабуси Президенти Ӯзбекстон Ислом Каримов тартиб дода шудааст, дар бораи мустаҳкам намудани потенсиали илмӣ ва интеллектуалии мамлакат, ташаккул ёфтани давлати абарқудрату демократӣ аҳамияти калон дорад.

Сафири Ӯзбекистон дар Британияи Кабир А.Файзуллоев дар баромади худ диққати ҳозиронро ба ҳамкории инкишофёфтаистодаи Ӯзбекстон ва Британия дар соҳаи илм, кӯшиши роҳбарияти ҷумҳурият дар бораи ислоҳоти системаи таълим бо ба ҳисоб гирифтани таҷрибаи ҷаҳонӣ нигаронд. Ҳозирбудагон тақдимоти донишҷӯёни ӯзбекро, ки ба таърих ва имрӯзи Ӯзбекистони мустақил, анъанаҳои миллӣ, урфу одат, шаҳрҳо, маданияти волои он бахшида шудааст, бо диққати махсус қабул карданд. Ҳозирон аз барномаи маданӣ, ки аз намоишҳои театрӣ, рақсу сурудҳои миллӣ иборат буд, баҳра бардоштанд.

—Тақдимот нафақат тасаввуроти моро оиди маданияту анъанаҳо, ҳаёти имрӯзаи Ӯзекистон бой гардонд, балки аз хусуси имконияти калони ҷумҳурият аз рӯи инкишофи илму фан, маданият ва санъати Ӯзбекистон маълумоти кофӣ дод,—мегӯяд ректори Университети Вестминстер доктор Копланд. Инро мо дар мисоли таҳсили донишҷӯёни ӯзбек, «фароштурукҳои» аввалин, ки самараи лоиҳаи якҷояи ҳукуматҳои мо мебошад, мебинем.

Мо аз он шодем, ки илова намуд ректор дар барномаи инкишоф додани илми Ӯзбекистон саҳмгузорӣ мекунем. Умедворем, ки дере нагузашта Университети дар Тошканд созмон ёфта ба маркази ҳақиқии илм табдил хоҳад ёфт.

ОИ «Ҷаҳон».

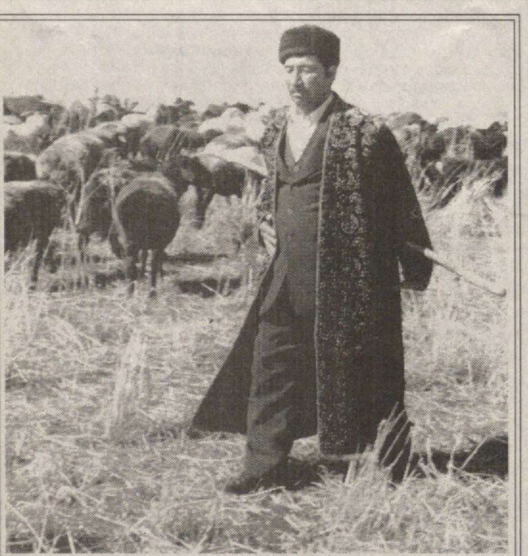

Ба рушди соҳа мусоидат мекунад

Заминҳои нопайдоканори даштҳои Қашқадарё, ки аз алафҳои серғизо ғанианд, барои рушди чорводорӣ мусоидат мекунанду аз ҳамин сабаб сол то сол ҷодаи мазкур рӯ ба инкишоф мениҳад. Аз ин рӯ дар корхонаву муассисаҳои вилоят барои созмон додани хоҷагиҳои ёрирасон диққату эътибор калон аст. Чунки онҳо барои моломол кардани дастархони коркунон мусоидат мекунаду аҳли меҳнат аз маҳсулоти арзону хушсифат баҳра мебардоранд. Ва онро дар мисоли фаъолияти хоҷагии ёрирасони «Шӯртан»-и Ширкати «Ӯзбекнефтегаз» ҳам мушоҳида кардан мумкин аст, ки ҳар сол натиҷаҳои калонро ба даст меоварад.

Дар бобати пайваста боло рафтани нишондиҳандаҳои меҳнатии хоҷагии ёрирасон хизмати сарҷӯпон Бобоназар Гулбоев ҳам калон аст, ки аз рӯзҳои аввали созмон додани хоҷагии мазкур кор мекунад. Чорводори соҳибтаҷриба асту ҳамроҳи ҳамкорон барои баланд гардидани маҳсулдеҳии чорво муваффақ мегардад. Алҳол дар отари вай 230 сар гӯсфанд мебошаду аз ҳар садтои он 115-тогӣ барра гирифтанист.

—Пайваста боло рафтани натиҷаҳои меҳнатӣ ягон сирру асрор надорад,—мегӯяд Бобоназар Гулбоев.—Пеш аз ҳама фаровон будани алафу хӯрокӣ ба чорво, ҳавои тоза, оби мусаффо ва албатта, мувофиқи қоидаҳои зооветеринарӣ парво кардани он омили муҳим аст. Дар айни замон фароҳам овардани шароити зарурӣ ба меҳнату фароғат ҳам асоси комёбиҳои муттасили аҳли меҳнати хоҷагии ёрирасонамон мебошад.

Дар сурат: *сарҷӯпони хоҷагии ёрирасони «Шӯртан»* **Бобоназар Гулбоев**.

Аксбардор: Рашид СОДИҚЗОДА.

Навгониҳо

Сафари сафир

Намангон. Сафири фавқулодда ва мухтори Ҷопон Акио Кавото ба ин ҷо ташриф овард. Сафирро ҳокими вилоят, намояндаи Олий Маҷлиси Ҷумҳурияти Ӯзбекистон Т.Ҷабборов пазируфта оиди комёбиҳои меҳнаткашони вилоят дар солҳои истиқлол ва ҳамчунин рафти ислоҳоти иҷтимоиву иқтисодӣ ба сафири Ҷопон маълумот дод.

Сафир бо рафти корҳои истеҳсолоти саноатии барои содирот истеҳсолшаванда, фаъолияти корхонаҳои муштараки Ӯзбекистон—Ҷопон—«Силк-Роад» (Роҳи абрешим), «Ӯзбекистон-Нестле» (Швейтсария) аз наздик ошно гардид.

Механизми нав

Тӯрақӯрғон. Дар сеҳҳои заводи таъмири тракторҳои хоҷагии қишлоқи «Оҳангар» натанҳо таъмири тракторҳои истеҳсоли Ӯзбекистон, балки тракторҳои истеҳсоли хориҷӣ, аз ҷумла «Кейс» ва «Магниум» низ ба роҳ монда шудааст. Завод барои таъмири тракторҳои ватанию хориҷӣ истеҳсоли 50 намуди қисмҳои эҳтиётиро ба роҳ мондааст.

Мутахассисони корхона қисми эҳтиётии нав—ба механизми ҷӯяккушоӣ ҳамроҳ намудани воситаи поруандозиро тайёр намуданд. Дар натиҷа ду ҷараёни муҳими агротехникӣ дар як амалиёт ба сомон мерасад.

А.НУРИДДИНОВ,
вилояти Намангон

Иттиҳодияҳои вом дар Ӯзбекистон

Ҳайати Иттиҳодияи Шӯрои байналмилалии вом дар Ӯзбекистон ҳузур дошт ва дар пайомади сафари онҳо ба ҷумҳурӣ интизорӣ меравад, ки ҷунбиши созмон додани чунин иттиҳодияҳо ба амал меояд.

Дар сӯҳбат бо журналистон дар Маркази миллии матбуот (МММ) роҳбари ҳайат Артур Арнолд гуфт, ки мақсад аз сафари мазкур ангезиш бахшидан ба таъсиси чунин идораҳои молӣ мебошад ва воқиан ҳам ҳайат аз Ӯзбекистон танҳо бо суханони холӣ барнамегардад. Дар се вилоят онҳо муваффақ шуданд, ки ба созмон додани чунин муассиса мусоидат намоянд. Дар Намангон бо номи «Таянч», дар Бухоро («Умед»), дар Самарқанд («Шердор») Иттиҳодияҳои вомӣ созмон дода шуд, ки тибқи суханони А.Арнолд, онҳо истиқболи нек дошта метавонанд, зеро мардум кам-кам ба муассисаҳои бонкӣ ва молӣ эътимод пайдо мекунанд.

Гузашта аз ин дар Ӯзбекистон намояндагии Иттиҳодияи шӯрои вомии байналмилалӣ ба фаъолият шурӯъ намудааст, ки он минбаъд низ дар ин самт кори худро тавсеа бахшидан мехоҳад.

Хабарнигори мо.

Хоҷагии ширкатии ба номи Очил Кӯчкинови ноҳияи Ғузор яке аз хоҷагиҳои бақувввати ноҳия буда, дар ин ҷо ҳар сол аз зироати кишоварзӣ, алалхусус, ғалла ҳосили фаровон мебардоранд.

Дар суратҳо:1. раиси садорати хоҷагӣ **Холмат Йӯлдошев**, иҷоракор **Элмурод Нафасов** ва сарвари ташкилоти кимёи ноҳия **Ҷӯра Мадраҳимов** сифати ғаллаи нумӯъкардаро месанҷанд. **2.** Иҷоракорони хоҷагӣ, бародарон **Абдуҷаббор**, **Шералӣ**, **Худоёр Ҳусанов**ҳо дар саҳро. Онҳо аз ҳар яки 6 гектар ғалла 35 сентнерӣ ҳосил бардоштаниянд.

Аксбардор: Рашид СОДИҚЗОДА.

Ба пешвози 667-умин солгарди Амир Темур

Амир Темур. Ҳаёти баъд аз марг

(Давомаш. Аввалаш дар шумораи гузошта.)

Амир Темур, аз се як Соҳибқирон аст

Соҳибқирон, яъне ки «соҳиби қирон» аст. Пас, «қирон» чӣ маънӣ дорад?

ҚИРОН дар «Ғиёс-ул-луғот»: ба истилоҳи илми нуҷум—якҷо шудани ду кавкаб аз ҷумлаи ҳафт кавокиби сайёра-сивои Шамс дар бурҷе ба як дараҷа ё ба як дақиқа; қирони Зӯҳра бо Муштарӣ ва қирони Моҳ бо Зӯҳра ё Муштарӣ дар ҳаққи мавлуд ва барои кардани ҳар кор бағоят некӯст: ва соҳибқирон касе, ки вақти вилодати ӯ Зӯҳра ва Муштариро қирон бошад ва бурҷи қирон дар толеъи ӯ бошад; ва Соҳибқирон лақаби Амир Темур аст, ки подшоҳи шаш иқлим будааст. Бидон, ки чун бурҷро сӣ ҳисса кунанд, ҳар ҳиссаро дараҷа гӯянд ва чун дараҷаро шаст ҳисса кунанд, ҳар ҳиссаи онро дақиқа номанд. Дар мавриди ба дунё омадани Амир Темур аз ноқилони таърих ва ровиёни ахбор чунин ривоят машҳур аст:

Муддати вазъи ҳамли Нигина-бегим шуда буд. Шаби чаҳоршанбе, бисту панҷуми моҳи шаъбон, дар соли таърихи муш, дар таърихи ҳафтсаду сиву панҷ, дар толеъи саратон офтоб дар дараҷаи аввали Ҷаддии моҳ, дар бисту нӯҳум, дар дараҷаи Далв буд, ҳар ду дар қарини якдигаранд.

Шарҳи ин воқеъа он аст: ҳар вақт, ки ҳар ҳафт кавкаб дар толеъи саратон, дар бурҷи ҷаддӣ бо ҳам қирон кунанд инчунин фарзанде ба рӯи кор меояд; зеро ки дар он соат худованди таъоло дунёро офарида аст. Ҳар фарзанде, ки дар он соат таваллуд кунад, толеъи ӯ то вақти марг ҳамеша масъуд бувад.

Шарафуддин Алии Яздӣ дар «Зафарнома» оид ба соҳибқирон чунин гӯяд:

Се фарзанд дар ин соат таваллуд кардаанд. **Аввал**. Искандари Зулқарнайн. **Дуюм**. Ҳазрати Мустафо Саллавлоҳу алайҳи ва олиҳи васаллам. **Саввум**. Амир Темур Курагон анорраллоҳу бурҳона. Аз таваллуди Искандар то таваллуди муборакй Ҳазрати Расул Алайҳиссалом ҳаштсад сол гузашта. Аз мавлуди шарифи ҳазратпаноҳ салавотуллоҳи алайҳ то таваллуди Амир Темури Курагон низ ҳаштсад сол гузашта. Дар ҳар ҳаштсад сол кавкаб дар дараҷаи ҷаддӣ қирон мекардаанд.

Ровиён аз модари Соҳибқирон нақл мекунанд, ки дар маҳалли таваллуди Амир ба ман ҳеҷ осебе нарасид. Мисли авратони дигар ранҷ накашидам...

Ривоят андар зуҳури луғате, чун: «Искандари сонӣ» ва пешгӯӣ шудани соҳибқиронҳо.

Гӯянд, чун Элдерум Боязидро, ки навбати подшоҳи Рум расид, номи ӯ Султон Туҳур буд. Ҳафтод шаҳр аз мулки Фаранг тасхир карда буд. Аз падарони худ зиёда корҳо карда буд. Он вақт подшоҳони иқлим аз бими шамшери ӯ дар ларза буданд. Мегуфт, ки подшоҳи ислом манам. Зеро, ки Макка ва Мадина манбаъи ислом аст, аз ман аст. Дар ҳақиқат, подшоҳи Рум подшоҳи ислом аст. Рӯзе подшоҳ ба шикор баромад. Дид, ки дар он кӯҳ ғоре буд. Пурсид, ки ин чӣ ғорест? Гуфтанд:—Ҷои таваллуди Малик Искандар аст. Подшоҳон ин мақомро зиёрат мекардаанд. Ӯ низ даромада зиёрат кард. Лавҳе дар он ғор дид. Ҳукамо хонданд, ки баъд аз ҳаштсад соли таваллуди Искандар Расул Саллиало Алайҳи Васаллам таваллуд кунанд. Баъд аз ҳаштсад соли таваллуди Расул Алайҳиссалом таваллуди шахсе бошад, ки тамомии рӯи заминро гирад, тамомии подшоҳонро забун кунад. Ин навиштаи Арастуи Ҳаким будааст...

Қайсар гуфт: ҳамон соҳибқирон манам. Зеро, ки вилоятҳо ба дасти ман мусаххар шудааст. Абулмафохир ном ҳакиме дар хидмати подшоҳи Рум буд. Ба номи Элдеруми Боязид заҳ баста буд. Қайсар ба ҷониби ӯ нигоҳ кард, гуфт:—чӣ мегӯӣ? Абулмафохир гуфт:—Ман дар ҳикмат ёфтаам, ки имсол дар Мовароуннаҳр кӯдаке таваллуд кунад, ӯро Сикандари сонӣ хонанд. Вилояти Рум дар тахти тасарруфи ӯ дарояд. Элдеруми Боязид ба дасти ӯ асир шавад...

Дар китобе чунин навиштаанд:

Равшанчароғони анҷумани дониш, шукуфаи гулшани биниш, яъне Ҳофизи Абрӯ соҳиби «Таърихи шоҳрухӣ», Қозӣ Абдулвакил, муаллифи «Таърихи фаррухшоҳӣ», Амири кабир, шайх, вазири аъзам, Мир Алишер, Мавлоно Шарафуддин Алии Яздӣ, соҳиби «Зафарнома», Мавлоно Абдулраззоқи Самарқандӣ, соҳиби «Тазкираи давлатшоҳӣ», Мавлоно Асраф, соҳиби «Ҷомеъ-ул-аъзам», Мирхонд (Ховандшоҳ Кабирӣ) — «Равзат-ус-сафо», Хоҷа Абдулло Ҳотифӣ, соҳиби «Таърихи темурӣ», Хоҷа Ҳасан Нишопурӣ, соҳиби «Тазкират-ул-аҳбоб», Алии Эронӣ, соҳиби «Тӯҳфат-ул-сомӣ», Абдулло Балхӣ, соҳиби «Там-ул-таворих», Мулломуҳаммад Муншии Бухорӣ ризвоноллоху таъоло алайҳи аҷмаъин чунин гӯянд аз ахбор ва осори соҳибқиронӣ ва искандари сонӣ Худованд рабъи маскуни ҳувалхоқон, ибни маҳоқон, яъне ба номи Амир Темур, ибни Тарағай Баҳодур, ибни Эргулбаҳодур...ибни Қарочор нуйон...-ки аз Ёқути Нӯҳ ибни Одаманд...

Чунончи аз ин абёт таърихи ӯст:

Темури Курагон, ки мисли ӯ шоҳ набуд,
Дар ҳафтсаду сивупанҷ омад ба вуҷуд.
Дар ҳафтсаду ҳафтодуяк кард хурӯҷ,
Дар ҳаштсаду ҳафт кард олам падруд.

Дар асарҳои таърихӣ Амир Темур ба ин унвон тавсиф мегардад: Ҳазрати Султони Ғозӣ, Амири Подшоҳнишон ва Хисрави Соҳибқирон, Кутб - ад-Дунё Вал-дин Амир Темури Курагон Анороллоҳу Бурҳона...

... Ин, албатта бе асос ва бе сабаб нест. Зеро Амир Темур дар бобати иттиҳод бахшидан ба қабилаҳои кӯчманчӣ ва аз онҳо ба вуҷуд овардани як миллат асос бахшид. Ӯ дар 26 мамлакати дунё туғи Ислом барҷо намуд. Дар кишварҳое, ки тахти тасарруфи худ даровард, қонунҳои шариати исломиро ҷорӣ намуд. Сохтори сиёсии давлатдории замонавӣ бунёд ёфт. Г.Вамбери дар китобаш: «Таърихи Бухоро», Клавиҳо дар «Ёддоштҳо»-и худ низ гуфтаанд. Бузургии Амир Темур боз дар он буд, ки ба пешрафти илм, тозагии дини муҳаммадӣ эътибори калон дод. Дар сохтори давлатӣ соҳибкасбон ҷалб карда мешуданд. Мавқеи уламо ҳамеша дар ҷомеа баланд буд. Машоихини донишманд чун мушовири давлатӣ дар пешбурди корҳо иштирок намудаанд. Аҳли илм ва адаб сарбаланд буд.

Маҳз ба ҳамин сабаб Амир Темур дарк кард, ки қудрати салтанат дар адлу инсоф ва адолат аст, ки дар шамшераш: «ростӣ-растӣ» сабт ёфт, шиор шуд. Тавре зикр шуд, Амир Темур дар бисёр мамлакати дунё адолати исломӣ ҷорӣ кард, ба пешрафти илмҳои замон, корҳои сохтмон мусоидат кард. Муносиботи дипломатӣ бо давлатҳои Урупо (Фаронса, Испониё, Инглистон) Чин ва Машриқзамин ҳам ба нуфузу тавсиаи салтанат ва ҳам ба инкишофи илму саноат дар ин сарзамин мусоидат кардааст. Ҳукмронии адлу инсоф дар бозорҳои шаҳр, осоиши мардум, дасткӯтоҳ гаштани дуздону ғоратгарон аз бими ҷазои Амир Темур ба зудӣ номи Соҳибқиронро дар мамлакатҳои тахти тасарруф даровардa маъруф месохт. Бунёди на фақат иморатҳои мӯҳташам дар шаҳрҳои азим, ба тезӣ пайдо шудани масҷиду мадрасаҳо, ҳамчунин аз тариқи ҷӯйборони тозабунёд обшор гаштани заминҳои ташналаб халқро дарҳол илҳоқи Амири Соҳибқирон мекард.

Рӯи ин манзур дар тавсифи ин абармарди таърих достонҳо иншо, китобҳо матбӯъ гаштанд.

М. ОТАХОНЗОДА.

(Давом дорад.)

Сутуни фарҳанги ду халқ

Аксари филмҳое, ки Комил Ёрматов офаридааст, ҷолиби диққат баромадаанд. Яъне ба режиссёри маъруф дар офариниши филмҳо бахту барори эҷодӣ даст додааст. Вале зиндагӣ ва роҳи эҷодии ин чеҳраи намоёни синамои тоҷик ва ӯзбек тахту ҳамвор набудааст...

Баҳори соли равон ба зодрӯзи ӯ сад сол пур шуд. Зодгоҳаш маҳаллаи «Сарибозор»-и шаҳри Конибодом.

Падараш амаки Ёрмуҳаммад, ки шахси илмдӯсте буд, барои маърифатомӯзии фарзанди азизаш тамоми шароит фароҳам овард. Бисёр мехост ӯ нағз хонаду одами ба ҷамъият даркорӣ шавад.

Орзуи падар амалӣ гашт. Комил аввал дар мактаби русии маҳаллӣ, баъд дар омӯзишгоҳи касбомӯзии шаҳри Қӯқанд хонд. Чанд сол дар соҳаи маорифи халқ кор кард, баъд ба сафи артиш гузашт, ниҳоят шавқи кино ба дилаш шӯъла заду пайроҳаи кинематографияи ӯро ба шоҳроҳи воқеии шӯҳрат овард. Вай, ҳамин тавр, ҳунарпешаи мардумӣ, фарзанди номдор ва номбардори халқҳои тоҷику ӯзбек қарор гирифт.

Бале, ин шахси наҷиб барои ҳар ду халқи бародар азиз аст. Ӯро дар ҳар ду ҷумҳурӣ аҳли фарҳанг ва ҳунар чун саромади кинорежиссура эътироф менамоянд.

Филмҳои Комил Ёрматов доириноболиғони илму адаби шарқ аз қабили Абу Алӣ ибни Сино ва Алишери Навоӣ бисёр қобили таваҷҷӯҳанд. Симои фарзандони барӯманди халқҳои бародарро аз нав зинда карда, Комил Ёрматов ба нишон додани решаҳои амиқи таърихии дӯстии ду халқ муяссар гардидааст. Худи ӯ вассофи ин дӯстӣ буд. Бисёр мехост бародарии ҳар ду халқ боз ҳам мазмуни тозатаре ёбанд. Вай чунин зикр намуда буд:

«Мисле, ки суруду таронаҳои халқии тоҷику ӯзбек ба ҳам ҷӯру ҳамнавохтанд, филмномаҳои ҳар ду халқ, ки дар Тошканду Душанбе офарида шудаанд, низ ба якдигар қарину наздиканд».

Якчанд филмҳои истеҳсоли «Тоҷикфилм»-ро медонем, ки дар онҳо ҳунарпешагони ӯзбек нақшҳои асосиро бозидаанд. Ва ба чашми тамошобинони тоҷик чун ҳунарпешаи худӣ азизу муқаддас гаштаанд, аз қабили О.Хӯҷаев, Д.Қамбарова, Н.Раҳимов, О.Норбоева ва дигарон. Дар айни ҳол нақшофарони намоёни тоҷик низ дар даҳҳо филмҳои синамогарони ӯзбек бо ҳунарнамоии ҷолиб азизи дилу дидаи тамошогарон гардидаанд. Ин бо ташаббус, талқин ва салоҳдиди кӣ? Албатта, Комил Ёрматов.

Офарида шудани филми Комил Ёрматов «Абу Алӣ ибни Сино» (соли 1956) воқеаи муҳими фарҳангӣ гардид. Муаллифи сенария адиби маъруфи тоҷик Сотим Улуғзода, Комил Ёрматов нақши модари Шайхурраисро ба санъаткори тоҷик Тӯҳфа Фозилова супурд. Образи Ибни Синоро бошад, писари апаи Тӯҳфа Марат, ки он вақт донишҷӯи факултаи актёрии институти театрӣ ва рассомии Тошканд буд, басо устодона офарид. Марат Орифов, ки баъдтар ҳунарпешаи номӣ гардидан ба ӯ низ муяссар гашт, чунин менигорад:

Ҳамкорӣ бо режиссёри кордида Комил Ёрматов барои ман, ки нав ба остонаи санъат қадам мениҳодам, дарси ибрат ва дорулфунун дигар гардид.

Тӯҳфа Фозилова, иҷрогари нақши Ситорабону, баъдтар дар дигар филми Комил Ёрматов «Достони ду дил» нақши модари Комдеро хуб бозид. Ва боз сазовори таҳсини тамошобинон гашт.

Комил Ёрматов чун фарзанди дилогоҳи ду халқ саъйи он мекард, ки филмҳояш аз оҳангҳои ҳамдилии онҳо саршор бошад. Сабти мазмунноки ҳамраъйӣ ва ҳамбастагии ин ду халқи бародар мароми зиндагии ӯ қарор гирифта буд. Вақте заҳматкашони ӯзбеку тоҷик каланд ба даст ба кофтани канали калони Фарғона арақи ҷабин мерехтанд, Комил Ёрматов бо дастгоҳи кино ҳамеша ҳозиру нозир миёни гармҷӯшиҳои бунёдгарӣ буд. Дар зилзилаи соли 66-уми Тошканд низ мекӯшид чӣ тавр ба ёрӣ шитофтан ва қарзи бародарӣ ба ҷо овардани тоҷиконро воқеъбинона дар санъати синамо ҷовидонӣ созад.

Хато намекунанд, онҳое, ки кинорежиссёри маъруф Комил Ёрматовро яке аз сутунҳои устувори маданияти ду халқ ҳисобидаанд.

Комил Ёрматов бештар ба фарзонагоне таваҷҷӯҳ мекард, ки миёни ин ду халқ маҳбубият доранд. Масалан, ба шоира Нодира ки бо ду забон шеърҳои баландмазмун мегуфт. Бахшида ба ӯ Комил Ёрматов дар ибтидои солҳои 70-уми асри сипарӣ филми «Танҳо байни одамон»-ро офарид. Иҷрои нақши асосӣ Нодира ба актрисаи тоҷик Сайрам Исоева супорида шуд. Маҳз бо филмҳои неку падаронаи Комил Ёрматов Сайрам ба комёбиҳо ноил шуду муштариёни зиёд ӯро чун ҳунарпешаи хуби кино кашф намуданд.

Дар оғози сухан оиди ҳамвор намудани роҳи эҷодии ин ҳунарпешаи номӣ хотиррасон кардем. Ин ба чӣ маънӣ аст?

Гап дар он ки дили ҳассоси Комил Ёрматов дард ва аламй дерин дошт, дар вуҷудаш армонҳое ниҳон буданд ногуфтанӣ.

Нависандаи рус В.Солавёв чунин менависад:

«Баландболою хушқомат, марди зебоандоме буд, вале пайваста ваҷоҳати маҳзун дошт».

Чаро? Чаро ки баъзан нафақат дар ҳаққи ӯ ноқадрдонӣ мекарданд, балки зумрае соҳибмансабон бераҳмона по ба рӯи эҳсосоти покаш мегузоштанд. Мисоле: вақте дар Тоҷикистон кор мекард, филме офарид бо номи «Дӯстон боз вомехӯранд». Ин филм нахӯстин филми овоздор дар Тоҷикистон буд, ки онро комёбии калони киностудияи «Тоҷикфилм» дар солҳои қабл аз ҷангӣ шинохтаанд, вале ин филм боис гашт, ки бо дили ранҷур ҷилои диёр намояд.

Ҳарчанд «Дӯстон боз вомехӯранд» хеле хуш пазироӣ шуд ва ба офарандаи он унвони «Ходими шоистаи санъат»-ро раво диданд, филм ба табъи яке аз соҳибмансабони онрӯза—раиси Совнаркоми Тоҷикистон Қурбонов мувофиқат накард. Аз оғози тамошои филм ӯ чунин эрод гирифт:«Сафсатта. Дар Тоҷикистон регзор нест. Чаро регзорро нишон медиҳӣ, вақте дар Тоҷикистон регзор нест?».

Дар китоби ёддоштии Комил Ёрматов «Бозгашт» дар ин бора чунин навиштаҳо ҳастанд:

«Рафиқ Қурбонов,—гуфтам ман,— шуморо чун роҳбар лозим меояд, ки республикаатонро хубтар омӯзед. Ин регзорро ман дар Конибодом ба навор бардоштаам»...

—Бо ин суханон, зикр мекунад Комил Ёрматов дар идомаи ёддоштҳои худ,—ман чун режиссёри «Тоҷиккино» дар зерам бомбаи оҳистаамалкунандаро гузоштам...

Ин суханон, албатта, ба дили соҳибмансаб сахт расиданд ва ӯ аз паи никор шуд.

Баргузор шудани даҳаи адабиёт ва ҳунари тоҷик дар Маскав (апрели соли 1940) фурсати муносиб барои никорситонӣ гардид.

Комил Ёрматовро роҳбари бадеии даҳа таъин мекунанд.

Ва ӯ бисёр корҳои муҳимашро монда, гурӯҳи намояндагиро ба тадбири дар пешистода тайёр мекунад. Вале ногоҳ пеш аз сафар ба ӯ мегӯянд, ки «номи шуморо аз рӯйхат хат задаанд».

Ҳа, кадоме рӯйхати ӯро кӯр карда буд, ӯро, ки чанд вақт боз аз баҳри корҳои муҳими хеш баромада, гурӯҳро ба сафар омода месохт ва баҳри қобили таваҷҷӯҳ рӯи кор омадани тадбири фарҳангӣ ҷон мекоҳонд.

Ноҳинҷор гашт, ба сараш мисле ки оби сард рехта бошанд. Гӯё он бомбае, ки ба зераш ниҳода буданд, таркид. Дар ин кори ноҷавонмардона ҳамон Қурбонов даст дошт, ки мегуфт:«Навакак орден гирифта буд, ҳамин барои ӯ кифоя аст».

Комил Ёрматов бо дили гирифта ба Тошканд омад, тақдири худро чун таҳиягари дараҷаи аввали «Ӯзбеккино» ба ин шаҳри азим пайваст ва дар ин ҷо беҳтарин филмҳои худро офарид. То дами вопасин дар ин шаҳр монд.

Комил Ёрматов, ки чун офарандаи аввалин филми бадеии тоҷик «Муҳоҷир» ба кинои миллии халқи тоҷик ибтидо гузошт, дар Ӯзбекистон низ чун яке аз асосгузорони кинематографияи миллӣ эътироф гашт.

Воқеан, ҳамкории Комил Ёрматов бо «Ӯзбекфилм» хеле пештар, ҳанӯз аз соли 1926 оғоз ёфта буд. Вай он сол дар экспедитсияи гурӯҳи наворгирии филми «Шағолони работ» ширкат варзида буд. Ҳарчанд таҳиягари филм шахси дигар Гертел ҳисоб меёфт, маслиҳатгари асосии ӯ Комил Ёрматов қарор дошт.

Нахустин нақши худро дар кино вай маҳз дар ҳамин филм офаридааст. Вале, натанҳо чун таҳиягар, балки чун нақшофар низ ӯ ҳунари баланд дошт. Хусусан нақши Ботир аз филми Сабинский «Беки охирин» дар иҷрои Ёрматов қобили таваҷҷӯҳ қарор гирифтааст.

Дар филми «Муҳоҷир» (соли 1934) Комил Ёрматов нақши Комилро бозидааст. Образи Майрам бошад, аз ҷониби София Тӯйбоева иҷро гардидааст. Филмро дар комитети кино хуб қабул карданд ва гуфтанд:«Шумо ҳам аз ӯҳдаи таҳиягарӣ ва ҳам офаридани образи қаҳрамони асосӣ ба хубӣ баромадаед».

«Вахш» ва «Духтари Помир» охирин таҳияҳои Комил Ёрматов дар Тоҷикистон буданд. Вале баъдтар дар давоми зиндагӣ ва фаъолияти эҷодиаш дар Ӯзбекстон ҳам, он гуна, ки дар боло зикр намудем, вай ҳамеша бо ҳамдиёрони худ-адибону ҳунарпешагони тоҷик ҳамкории доимӣ дошт.

Яке аз симоҳои нотакрори кинои муосир, қаҳрамони филми Комил Ёрматов Юсуф Ялантӯшро (аз «Тӯфон дар Осиё») зимнан, на фақат тоҷикону ӯзбекон, балки дигар халқҳои ҳамҷавор дӯст доштаанд. Мардонагии ин тӯдакаши халқ дилҳоро ба ваҷд овардааст.

Юсуф Ялантӯш прототип дошт ё не?

Дошт. Вай яке аз фарзандони шуҷои халқи тоҷик, дӯст ва мураббии таҳиягари филми номбурда Ҳамдамҳоҷӣ Қаландаров будааст.

Чанд филми офаридаи Комил Ёрматов, хушбахтона, ба фонди кинофилмҳои дарозумр ворид гардидааст. Яке аз онҳо филми таърихӣ ва бисёр ҷолиби «Алишери Навоӣ» мебошад, ки ба муносибати 500-солагии шоир ва мутафаккири барҷастаи ӯзбек офарида шуда буд.

Хусусан гуманизм ва ҷиҳати инсонгарии суханвари бузург дар филми мазкур басо санъаткорона талқин гардидааст.

Режиссёри маъруф Комил Ёрматовро, ки садсолагиаш ҷашн гирифта мешавад, дӯстон, наздикон ва ҳавохоҳони сершумораш аксар дар чӣ гуна қиёфа медиданд?

Дар ҷавоби ин савол ёд оварем аз хотираҳои ҳампешаи тоҷикистонии режиссёри номӣ Борис Кимёгаров, ки дар ибтидои ташкили кинематографияи миллӣ ҳар ду якҷоя кор мекарданд ва солҳои дароз ҳамдаму ҳамнафаси якдигар қарор гирифта будаанд:

«Чеҳраи офтобхӯрда, дасту бозуи қавӣ, нигоҳи тезу табассуми диловез, дар тан костюми сафед...»

Муҳаммадҷон ШОДӢ.

Фушурдаи хабарҳо

Бозомӯзии калонсолон

Донишкадаи ҳамкории байналмилалии Анҷумани донишгоҳҳои халқии Олмон чанд вақт аст, ки дар Ӯзбекистон фаъолият дорад ва ҳоло ин анҷуман дар Тошканд идораи минтақавии худро кушод.

Намояндаи он дар минтақа Уве Хартеншлегер дар маросими ифтитоҳи намояндагии Анҷумани донишгоҳҳои халқии Олмон дар Осиёи Марказӣ гуфт, ки созмони мазкур дар ҷумҳурӣ бо ташкилотҳои давлативу ғайридавлатӣ дар заминаҳои бозомӯзии калонсолон, ки дар шароити иқтисоди бозоргонӣ дар ҷамъият ҷойи худро пайдо намуда, барои худ шуғл дошта бошанд.

Аллакай барои соли ҷорӣ анҷуман нақшаи худро эълон намудааст, ки он чандин коллеҷро дар шаҳрҳои Самарқанд, Чирчиқ, Янгиер, Шаҳрихон ва ноҳияи Норин фаро гирифта, дар он коллеҷҳо гурӯҳҳои муайяни калонсолони бошуғлро ҷалб намуда, баъдан онҳоро бо кор таъмин намоянд, ҳамкорӣ менамояд.

Ахлоқ дар таърих

Сафорати Русия, намояндагии «Росзарубежсентр», Маркази миллии русҳо дар сафоратхонаи Русия дар Ӯзбекистон конфронси илмии «Таърих: масъалаҳои адл ва ахлоқ» барпо намуданд.

Дар анҷумани илмӣ тақрибан ҳама аҳли илми таърихи ҷумҳурӣ ҷамъ омада буданд ва дар он мавзӯъҳои марбути давраҳои гуногун баррасӣ гардиданд. Чанд тан аз таърихшиносони Русия низ омада буданд, ки аксари мавзӯъҳои маърӯзаҳои онҳо марбути алоқаҳои минтақаи Осиёи Марказӣ буд.

Анҷуман пас аз маърӯзаҳои умумӣ дар бахшҳо давом дода шуд. Бахши аввал дар мавзӯи «Мифологизатсияи таърих ва масъалаҳои адл», дуввум «Муносибати тарафайни Русия ва Осиёи Марказӣ дар асрҳои Х1Х ва аввали ХХ» ва охир мавзӯи «Таърихи Осиёи Марказӣ дар асри ХХ: назария ва воқеият» баргузор шуд.

Гиёҳванд кам бод!

16 млн. долларе, ки ЮСАИД барои костани эҳтиёҷ ба моддаҳои нашъаовар харҷ кардан мехоҳад, ба ду қисмат мешавад: 10 млн. барои Ӯзбекистон ва 5 млн. барои Тоҷикистон.

Дар ин хусус дар меҳмонхонаи «Интерконтинентал» эълон гардид, ки дар он муовини нахуствазири Ӯзбекистон Ҳ.Кароматов чунин иқдоми ЮСАИД-ро хайра мақдам гуфт.

Ин миқдор маблағ барои табобату профилактикаи табақаи муайяни нашъамандон харҷ мешавад, ки ин лоиҳа аз тариқи Сандуқи Сорос ва Интернюс татбиқ мегардад.

Ташкилоти ПСА, ки хизмати муборизаи зидди СПИД-ро татбиқ менамояд, инчунин барои пиёда кардани лоиҳаи ЮСАИД (ИМА) мусоидат хоҳад кард.

Домоду арӯс дар «Интерконтинентал»

Дар меҳмонхонаи «Интерконтинентал» воқиан ҷашни арӯсӣ ба вуқӯъ пайваст,

...Бар ҳарду муборак бод.

ки дар он тамоми расму маросими миллӣ зоҳир шуд. Ин ҷашнро маъмурияти меҳмонхона созмон дод.

Дар он тамоми рӯз ҳама он таомулу анъаноте, ки дар ҷашнҳои арӯсӣ маъмул аст, иҷро гардид. Як ҷуфти ҷавоне, ки тоза ба ҳаёти якҷоя қадам гузоштанд, он рӯз ҳам дар назди мулло озмуда шуданд (никоҳ хонда шуд) ва ҳам дар ниҳояти кор «салом»-ро шунида, ба зери чодар равон шуданд.

Дар толори меҳмонсаро ғайр аз маросими ҷашни арӯсӣ ҷиҳозҳову василаҳои арӯсӣ ба намоиш гузошта шуданд.

Генерал Вар дар Тошканд

Генерал Андре Вар ба Ӯзбекистон чанд сол қабл низ омада буд. Ва ҳоло дафъаи дуюм аст, ки ӯ аз Ӯзбекистон дидан намуд ва сардори Садорати Евроатлантикаи ситоди кулли артиши Фаронса ин дафъа бо роҳбарияти артиши Ӯзбекистон нақшаҳои ояндаро муҳокима намудааст.

Байни Ӯзбекистону Фаронса чанд сол аст, ки дар соҳаи ҳарбӣ ҳамкорӣ дорад ва дар ин солҳо ба миқдори муайян дар ҷиҳати баъзе дастгоҳҳои низомӣ кӯмак ҳам гирифтааст.

Ба миқдори чанд миллион евро дастгоҳҳои бинокли шаббинӣ ва дигар василаҳо ба Ӯзбекистон маҳз аз Фаронса ба сифати кӯмак расидааст. Ва тавре ки генерал Вар гуфт, мақсади асосии ӯ аз ин сафар омодагӣ ба боздиди вазирони дифои ду кишвар будааст, ки дар охири моҳи март барпо хоҳад шуд

Т.ХОВАРӢ.

«Рафиқ Бойкенҷаев» дар Гатчина

Филми коргардон Юсуф Раззоқов «Рафиқ Бойкенҷаев» дар шаҳри Гатчинаи наздикии Санкт-Петербург дар ҷашнвораи «Адабиёт ва кино» намоиш дода шуд.

Рӯзномаи «Культура» мукофоти худро ба ин филм тақдим кард.

Ю.Раззоқов яке аз коргардонони кинои муосири Ӯзбекистон мебошад, ки асарҳои тасвирии ӯ дар ҷашнвораҳои байналмилалӣ соҳибҷоиза гаштааст.

Филми номбурда боз мукофоти мунаққидони Русияро соҳиб гардид. Пеш аз ин «Рафиқ Бойкенҷаев» дар ҷашнвораи кинои Боку «Шарқ-Ғарб» низ намоиш дода шудааст. Бино ба назари киношиносон «Рафиқ Бойкенҷаев» дар ҷашнвораи «Ника» метавонад ба мукофот довталабӣ кунад.

О.ШАТУНОВСКИЙ,
хабарнигори ОИ «Ҷаҳон».

Забони модарӣ—оинаи миллат

Ба қарибӣ ба деҳаи ҷоноҷонам Варзики ноҳияи Чуст рафтам. Ҳини бозгашт аз воқеае дилам хиҷил гардид, ки барои ба қоғаз фуровардани фикрҳои мазкур маҷбур гаштам. Ва он дар истгоҳ рух дод. Ду дугона бо ҳамдигар бо забони ғайримодарӣ ҳарф мезаданд ва калимаҳоро ғалат талаффуз мекарданд, ки ғаши одамро меовард.

Дар автобус ба онҳо гуфтам, ки чунин муносибат ба дигар забон рафтори нодуруст аст ва аз ин рӯ ба забони модариатон ҳарф занед, намешавад?

—Забони модариамон аз мода мондагӣ,—гуфтанд онҳо хашмолуд.— Бо ин забон ҳарф занӣ, ба ҳамагон фаҳмост.

Дуд аз димоғам баромад ва пай бурдам, ки бо онҳо баҳсу мунозира кардан оқибати хубе надорад. Чунки онҳо азбаски забони модариашонро ҳурмат намекунанд, пас чӣ тавр дигар забонро эъзоз карданашон мумкин аст.

Умуман алҳол дар масканҳое, ки тоҷикон дастҷамъона истиқомат доранд, муносибат ба забони модарӣ чандон хуб нест. Ҳангоми муошират калимаҳоеро истифода мебаранд, ки ба дигарон фаҳмо нест. Дар айни замон фарзандонашонро баъзе волидон маҷбур мекунанд, ки бо дигар забон таҳсил гиранд. Охир, онҳо дар хонадонашон бо фарзандон бо забони модариашон муомила кунанду фарзандон дар мактаб бо дигар забон таҳсил гиранд, дар он сурат чӣ натиҷа бахшиданаш ба ҳамагон аён аст. На забони модариро меомӯзанду на забони дигарро. Оқибат дар нимароҳ мемонанду сабаби ба донишкадаҳои олӣ дохил нашудани фарзандонашонро ба гардани забони модариашон бор мекунанд. Магар ин чашмбандӣ ва муносибати хунукназарона ба дигар забон ва забони модарӣ нест?

Тоҳира НУРИДДИНОВА,
муҳассил.

Роҳбари имрӯза.

Акси манзаравии Рашид СОДИҚЗОДА.

Меҳру муҳаббати сайёҳон

Шаҳри таърихии Турне, ки бо Фаронса ҳамсарҳад аст, яке аз марказҳои маданӣ ва туристии Белгия буда, ҳар сол ба ин шаҳр аз тамоми гӯшаю канори Европа сайёҳон меоянд. Дарҳақиқат дар ин ҷо гӯшаҳои зебоманзари тамошобоб хеле бисёранд. Қасрҳои зебои боҳашамат, ки ҳанӯз дар даври асримиёна, ҳангоме ки шаҳр манзили 4 шоҳи франкҳо, сонитар пойтахти аввалини шоҳигарии Франсия буд, барпо карда шудаанд, хеле назаррабоанд. Калисоҳои католикӣ, ки дар солҳои ҳукмронии епископҳои Турне, ки 1188 аз тарафи Филип Август мақоми коммуна ва вассали шоҳи Франсияро гирифт, ба бунёд омадаанд, ки пурарзиш мебошанд.

Дар маркази шаҳр дар қад-қади ҷӯйи Эско ёдгориҳои архитектурии романӣ, нормандӣ, готӣ ва усули классикӣ, ки ба асрҳои XII-XIY мансубанд, дар ҳолати хуб нигаҳ дошта шудаанд.

Таърихи бойи гузаштаи шаҳр, ки дар таърихи асримиёнагии Европа нақши калон бозидааст, бо баъзе хусусиятҳояш ба таърихи Самарқанд, ки бе он таърихи Осиёи Марказӣ ва ба хусус Ӯзбекистонро тасаввур кардан маҳол аст, монандӣ дорад. Ба кормандони оҷонсии сайёҳии «Гулливер»-и шаҳри Турне боварии калон доранд. Ташкилоти номбурда кӯшиш мекунад, ки ба саёҳати шаҳрҳои таърихии Роҳи бузурги абрешим ҳарчи бештар сайёҳонро фиристонад. Бо ин мақсад барои сайёҳон китобчаи махсус, ки дар бораи марказҳои сайёҳии Ӯзбекистон маълумоти кофӣ медиҳад, тайёр карда шудааст. Китобча аз ҷумла дар бораи таърихи Ӯзбекистон низ маълумот медиҳад. Дар китобча оид ба Амир Темур низ бо унвони «Агар бароям аз хусуси Темур нақл мекарданд» мақола чоп шудааст. Вай бо суханони зерин сар мешавад. «Темур рафти таърихи тамоми Шарқро дигаргун сохт». Юришҳои Темур ба вай диққати давлатҳои европоиро ҷалб кард. Онҳо дар юришҳои ӯ имконияти волоро нисбати империяи усмонӣ, ки соли 1389 Сербия ва Булғорияро забт карда ба Венгрия ва Константинопол таҳдид меовард, диданд. Ба Амир Темур дар бораи ёрӣ расондан дар мубориза бар зидди усмониҳо регенти Византия ва ҳукумдори Генуа Тэлати (мавзеи Константинопол) мурофиат карданд. Дар навбати худ Амир Темур ва Генуа ва Византия инчунин шоҳи Франсия Карл YI Валуа ва шоҳи Англия Генрих IY дар бораи ғалабаи назди Анқара соли 1402 мактуб фиристода, дар бораи нафъи алоқаҳои савдо онҳоро бохабар кард. Дар мактуби ҷавобӣ, ки дар архивҳои Франсия маҳфуз аст, Карл IY аз хусуси ғалабаи Темур бар туркҳо қаноатманд буданашро таъкид намуда, дар бораи барқарор намудани алоқаҳои савдо умедвор будани худро баён кардааст.

Чи тавре, ки менеҷери оҷонсии «Гулливер» Сабина Дебюссон таъкид мекунад, Ӯзбекистон лоиқи он аст, ки барои тамошояш ба саёҳати Осиёи Марказии дур сафар кунад. Аз ҳудуди ин мамлакати афсонавӣ Роҳи бузурги абрешим гузаштааст. Сайёҳон аз тамоми гӯшаю канори ҷаҳон ба шаҳрҳои қадимаи Самарқанд, Бухоро ва Хева, ки дар сари Роҳи азими абрешим ҷой гирифтаанд, омада қасру масҷид ва мадрасаҳоро, ки бо қуббаю манораҳояшон машҳури ҷаҳон гаштаанд дида, ба ваҷд меоянд. Ин ёдгориҳо аз байн чандин садсолаҳо гузашта бошад ҳам, зебоии худро гум накардаанд. Ин зебоӣ бо маданияти бою нотакрори халқи ӯзбек боз ҳам ғанитар гаштааст. Меҳмоннавозии мардуми кишвар дар дили ҳар як сайёҳ меҳру муҳаббатро нисбат ба халқи ӯзбек зиёд мегардонад,— қайд карда мешавад дар китобча.

ОИ «Ҷаҳон»

TV Барномаи ҳафтаина
Аз 31 март то 6 апрел

ДУШАНБЕ 31

Ўзбекистон I
6.00 Ассалом, Ўзбекистон. 8.00 — 8.45 Таҳлилнома. 8.45, 17.55 ТВ маркет. 8.00 Барои бачаҳо кинодастури «Камалак». 9.25 Хокимияти чорум. 9.40 Мултфилм. 10.00,12.00,14.00,18.00 Навигариҳо. 10.05 Филми бадеии «Парвози хавоназмо». 11.30 Консерт. 11.55, 13.55, 16.25 Шарҳи ТВ. 12.05 Дар олами варзиш. 13.05 Экран ба хурдтаракон зинаҳои камолот телебозии «Тоҷи тиллоӣ». 14.10 Дар хонаи обод одамони пок умр ба сар мебаранд. 14.30 Филми бадеии «Одамони меҳрубон». 16.10 Таронаҳои эстрадӣ. 16.30 Сериали «Камилла». 17.00 Гавҳари қалб. 17.20 Кинотеатр. 17.40 Навоҳои суннатӣ. 18.10 Мултфилм. 18.20 Репортаж. 18.25 Сериали «Чопон: рӯзият ва макон». 19.10 Мулкдор. 19.25,19.55,20.25,21.00 Эълонҳо. 19.30 Ахбор (русӣ). 20.00 Афсонаҳои шом. 20.15 Ахбор бирҷа ва бизнес. 20.30 Ахбор. 21.05 Соли 2003 — Соли маҳаллаи обод. Дар сафи аксарият. 21.25 ТВ клип. 21.35 Наврӯз дар Хева. 21.55 Сериали «Камилла». 22.25 Дӯстии безавол. 22.45 Як ҷуфт суруд. 22.55 Ахбор дайҷест. 23.15 Тимсоли ватан.

Ўзбекистон II
9.55 Эълони намоишҳо. 10.00 Субҳи Давр. 11.00 Студияи «Авлоди нав». Танаффуси калон. Мултфилм. 11.50 Асрори тандурустӣ. 12.10 Филми бадеии «Шуоҳои арғувон». 13.35 Рӯ ба рӯ бо оташ. 13.50 Ҷуғрофияи ҷаҳон. 14.40 Мулттамошо. 14.55 Ҳазору як маслиҳат. 15.00 Як ҳафтаи Давр. 15.30 Шарҳи ТВ. 15.35 Сериали театри Рей Бредберӣ». 16.00 Ҳафтаномаи варзиш. 16.15 Наврӯз дар Миришкор. 16.40 Сериали «Хонаи саг». 17.05 Эълони намоишҳо. 17.10 Почтаи «Авлоди нав». 17.25 Мултсериал. 17.50 Шарҳи ТВ. 17.55 Ҷавонони давр. 18.15 Тележурнали экологии«Оби ҳаёт». 18.30 Қарзи муқаддас. 18.50 Мероси тиллоӣ. 18.55,21.55 Иқлим. 19.00 Давр. 19.35 Шарҳи ТВ. 19.40 Дидор. 20.00 «Меҳр дар чашм». Шарҳи мактубҳо. 20.20 Овози ҷавонон. 20.40,21.25,22.35 Эълонҳо. 20.45 Сериали «Гвадалупе».21.30 Ҳамсинни деҳотиам. 21.50 Мероси тиллоӣ. 22.00 Давр. 22.40 Шарҳи ТВ. 22.45 Сериали « Театри Рей Бредберӣ». 23.10 Варзиш интерфутбол дар танаффус Давр. 1.00 Шаб ба хайр.

Ўзбекистон III
17.10 Эълони намоишҳо. 17.20 Сериали «Риштаҳои муҳаббат». 17.55, 19.05, 21.50 Телегазетаи «Экспресс». 18.15 Экран ба хурдтаракон. 18.30,20.00,21.10 Пойтахт. 18.50 Варзиш ва бачаҳо. 19.25 Дар роҳи сиҳҳатии мардум. 19.50 Автонавигариҳо. 20.25 Сериали «Зани мафтункор». 21.30 Хусусигардонӣ: давра ба давра. 22.10 Шарҳи Пойтахт. 22.35 Қисми якуми филми «Мушкетчиён баъд аз бист сол». 23.35 Шаб ба хайр, шаҳрам.

Ўзбекистон IV
15.55 Эълони намоишҳо. 16.00 Мултсеанс. 16.15 Вести. 16.30 Филми бадеии «Лессӣ». 18.00 Маро интизор бош. 19.00 Телебозии «Кӣ миллионер шудан мехоҳад?» 20.00 Время. 20.35 «Қаҳрамони охирин 3». 21.40 Тиҷорат ревю. 21.45 Дар масканҳои варзиш. 22.00 Одамони азиз. 22.15 Одамони бузурги асри XX. 22.50 Ахбор (русӣ). 23.25 Филми бадеии «Фаришта». 1.10 Шаб ба хайр.

СЕШАНБЕ 1

Ўзбекистон I
6.00 Ассалом, Ўзбекистон. 8.00 Ахбор. 8.35,17.55 ТВ маркет. 8.40 Шарҳи рӯзномаҳо. 9.00 Дунёи рангин. 9.20 Оҳангҳои замини куҳан. 9.40 Андешаҳои деҳот. 10.00, 12.00, 14.00,18.00 Навигариҳо. 10.05 Мулкдор. 10.20 Филми бадеии «Лақма». 12.55 Шарҳи ТВ. 12.05 Манзилҳои нурафшон. 12.20 Турфа ҳангомаҳо. 12.45 Дар сафи аксарият. 13.05 Телемусобиқаи «Серзавқон ва зуккоён». 13.50 ТВ клип. 14.10 Муносибат. 14.50 Филми бадеии «Асираи Кавказ». 16.05 Наврӯз дар Хива. 16.25 Сериали «Камилла». 16.55 Ба ватанам хизмат мекунам. 18.10 Репортаж. 18.15 Телефилми «Таомҳои ӯзбекӣ». 18.35 Орзуи авлоди баркамол. 18.55 Сурудамон пешкаши шумо. 19.10 Тафсилот. 19.25,19.55,20.25,21.00 Эълонҳо. 19.30 Ахбор (русӣ). 20.00 Афсонаҳои шом. 20.15 Навигариҳои Ўзбекистон ба забони англисӣ. 20.30 Ахбор. 21.05 Дар олами сиёсат. 21.20 ТВ клип. 21.30 Сериали «Камилла». 22.00 Телешоуи «Арӯсу домод». 23.00 Ахбор дайҷест. 23.20 Тимсоли ватан.

Ўзбекистон II
8.55 Эълони намоишҳо. 9.00 Давр. 9.15 Почтаи «Авлоди нав». 9.30 Мултсериал. 9.55 Бозӣ кун бачаҷон, бозӣ кун. 10.10 Филми ҳуҷҷатии «Ҳақиқат дар бораи паланг». 11.00 «Ташаббус 2003». Ҷамъбасти озмуни ҷумҳурӣ. 11.25 Сериали «Хонаи саг». 11.50 Биёед бихандем. 12.10 Сериали «Гвадалупе». 12.50 Овози ҷавонон. 13.10 Интерфутбол. 14.50 Мулттамошо. 15.05 Қарзи муқаддас. 15.25 Сериали «Театри Р. Бредберӣ». 15.50 Ҳамсинни деҳотиам. 16.10 Сериали «Хонаи саг». 16.35 Эълони намоишҳо. 16.40 Студияи «Авлоди нав» суруд ҳамроҳи мо. 16.55 Мултсериал. 17.20 Шарҳи ТВ. 17.25 Такягоҳ. 17.50 Овози ҷавонон. 18.10 Ҳазору як маслиҳат. 18.30 Автопатрул. 18.50 Мероси тиллоӣ. 18.55,21.55 Иқлим. 19.00 Давр. 19.35 Шарҳи ТВ. 19.40 Давр сӯҳбат. 19.55 Қисми филми маърифатии «Асрори коинот». 20.20 Маслиҳат. 20.45,22.35 Эълонҳо. 20.50 Сериали «Надалупе». 21.30 Марди майдон. 21.50 Мероси тиллоӣ. 22.00 Давр. 22.40 Шарҳи ТВ. 22.45 Хандалак ҷамъ. 22.50 Сериали «Театри Рей Бредберӣ». 23.15 Варзиш. Нокаут. 23.40 Давр. 23.55 Шаб ба хайр.

Ўзбекистон III
17.10 Эълони намоишҳо. 17.20 Сериали «Риштаҳои муҳаббат». 17.55, 19.00, 22.00 Телегазетаи «Экспресс». 18.15 Экран ба хурдтаракон. 18.30, 20.00, 20.40, 22.20 Пойтахт. 18.50 Хандаро фаромӯш накунед. 19.20 Ҳангомаҳои наврӯз. 20.25 Гурӯҳи «Чаро?» тақдим мекунад. 21.00 Буду шуд ҳазл буд. 21.30 Филми «Мушкетчиён баъд аз бист сол». 23.55 Шаб ба хайр шаҳрам.

Ўзбекистон IV
6.30 — 8.00 Намоишҳои ТҶР. 17.00 Эълони намоишҳо. 17.05 Мултсеанс. 17.20 Вести. 17.35 Мусиқӣ. 17.45 Навигариҳои Евронюс. 18.00 Сериали «Замини боварӣ ва муҳаббат». 19.00 Намоиши ҳаҷвии «Ойнаи кач». 20.00 Время. 20.40 Давоми намоиши ҳаҷвии «Ойнаи кач». 22.30 Тиҷорат ревю. 22.35 Оҳангҳои хинд. 22.50 Навигариҳои Ўзбекистн ба забони англисӣ. 23.00 Филми бадеии «Одаме дар моҳ». 00.30 Ахбор (русӣ). 1.05 Шаб ба хайр.

ЧОРШАНБЕ 2

Ўзбекистон I
6.00 Ассалом, Ўзбекистон. 8.00 Ахбор. 8.35,17.55 ТВ маркет. 8.40 Шарҳи рӯзномаҳо. 9.00 Орзӯи авлоди баркамол. 9.20 Сеҳри соз. 9.40 Шарҳи портрет. 10.00, 12.00, 14.00,18.00 Навигариҳо. 10.05 Тафсилот. 10.20 Филми бадеии «Хизматгорон шайтон». 11.40 Барои бачаҳо «Фламинго». 12.05 Истиқболи илму фан. 12.25.16.20 Шарҳи ТВ. 12.30 Панди падарон. 13.30 Саёҳати олам. 13.50 ТВ клип. 14.10 Остонааш аз тилло. 14.35 Сериали «Йигитҳои хубу бад». 15.20 Солҳои талабагиам. 15.40 Танаффуси мусиқӣ. 15.50 Дар оилаи ягона. 16.25 Сериали «Камилла». 16.55 Экран ба хурдтаракон телемусобиқаи «Шаҳрчаи серзавқ» бачаҳо ва калонсолон. 18.10 Тандурустӣ. 18.30 Телелотерияи «Умид». 19.00 Мероси тиллоӣ. 19.10 Мулккдор. 19.25, 19.55, 20.25,21.00 Эълонҳо. 19.30 Ахбор (Русӣ). 20.00 Афсонаҳои шом. 20.15 Рӯ ба рӯ. 20.30 Ахбор. 21.05 Наврӯз дар Андиҷон. 20.40 Сериали «Камилла». 22.10 Такягоҳ. 22.30 Варзиш. Стадиони маҳаллаамон. 22.50 Ахбор дайҷест. 23.10 Тимсоли ватан.

Ўзбекистон II
8.55 Эълони намоишҳо. 9.00 Давр. 9.15 Студияи «Авлоди нав».Суруд ҳамроҳи мо. 9.35 Мултсериал. 10.00 Давр сӯҳбат. 10.15 Телефилми «Чорток». 10.25 Такягоҳ. 10.50 Сериали «Хонаи саг». 11.15 Тележурнали экологии «Оби ҳаёт». 11.30 Овози ҷавонон. 11.50 Гулдастаи рақсҳо. 12.00 Сериали «Гвадалупе». 12.40 Ҷавонони давр. 13.00 Варзиш.Нокаут, теннис. 14.20 Дидор. 14.40 Сериали театри Рей Бредберӣ. 15.05 «Меҳр дар чашм». Шарҳи мактубҳо. 15.25 Дастури маърифии «Сайёраи сеюм». 16.15 Автопатрул. 16.35 Сериали «Хонаи саг». 17.00 Шарҳи ТВ. 17.05 Эълони намоишҳо. 17.10 Студияи «Авлоди нав». Кабутари сафед. 17.30 Мултсериал. 17.55 Шарҳи ТВ. 18.00 Овози ҷавонон. 18.20 Асрори чемпион. 18.40 Каталог. 18.50 Мероси тиллоӣ. 18.55,21.55 Иқлим. 19.00 Давр. 19.35 Шарҳи ТВ. 19.40 Сират. 20.00 Спортлото. 20.10 Дастархони пурфайз. 20.35, 21.20, 22.35 Эълонҳо. 20.40 Сериали «Гвадалуппе». 21.25 «Бунёдкор» телеклуби ҷавонон. 21.45 Мероси тиллоӣ. 22.00 Давр. 22.40 Шарҳи ТВ. 22.45 Сериали «Театри Рей Бредберӣ». 23.10 Варзиш. Интерфутбол. 000. Давр. 1.00 Шаб ба хайр.

Ўзбекистон III
17.10 Эълони намоишҳо. 17.20. Сериали «Риштаҳои муҳаббат». 17.55,19.15,22.00 Телегазетаи «Экспресс». 18.15 Экран ба хурдтаракон. 18.30, 20.00, 21.10,22.20 Пойтахт. 18.50 Шаб ба хайр. 19.35 Қалби зан. 20.25 Сериали «Зани мафтункор». 21.30 Ҳамқадами умр. 22.45 Филми бадеии «Мушкетчиён баъд аз бист сол». Қисми 3.24.00 Шаб ба хайр, шаҳрам.

Ўзбекистон IV
6.30— 8.00 Намоишҳои ТҶР. 17.00 Эълони намоишҳо. 17.05 Вестӣ. 17.20 Мамлакатҳои ҷаҳон. Малайзия. 17.35 Навигариҳои Евронюс. 18.00 Сериали «Замини боварӣ ва муҳаббат». 19.00 Сар то сари олам. 19.45 Табиати ҷовид. 20.00 Время. 20.35 Сериали «Ҳаёти дигаргуна». 21.45 Тиҷорат ревю. 21.50 Технологияи варзиш. 22.05 Одамони машҳур. Анни Жирардо. 22.30 Филми бадеии «Аз паи Боббӣ Фишер». 0.10 Ахбор (русӣ). 0.45 Шаб ба хайр.

ПАНҶШАНБЕ 3

Ўзбекистон I
6.00 Ассалом, Ўзбекистон. 8.00 Ахбор. 8.35,17.55 ТВ маркет. 8.40 Шарҳи рӯзномаҳо. 9.00 Экран ба хурдтаракон. Телемусобиқаи «Шаҳарчаи серзавқ» бачаҳо ва калонсолон. 10.00, 12.00, 14.00, 18.00 Навигариҳо. 10.05 Мулкдор. 10.20Филми бадеии «Хизматгорони шайтон дар осиёби ҷинҳо». 11.45 Танаффуси мусиқӣ. 12.05 Такягоҳ. 12.25,15.10,17.35 Шарҳи ТВ. 12.30 Мултфилм. 13.05 Варзиш. Стадиони маҳалламон. 13.25 Наврӯз дар Андиҷон. 14.10 Шахс ва ҷамъият. 14.30 Сериали «Йигитҳои хубу бад». 15.10 Тандурустӣ. 15.35 Аския. 15.50 Мушоираи баҳор. 16.05 Сериали «Камилла». 16.35 Экран ба бачаҳо. Осмони мусаффои бачагӣ, вохӯриҳои шавқбахш. 17.40 Дип интервю. 18.10 Аҷаб саодат аст. 18.30 Телелотереяи «Яхши ният». 18.55 Як ҷуфт суруд. 19.05 Инсон ва қонун. 19.25, 19.55, 20.25,21.00 Эълонҳо. 19.30 Ахбор (русӣ). 20.00 Афсонаҳои шом. 20.15 Навигарҳои Ўзбекистон ба забони англисӣ. 20.30 Ахбор. 21.05 Телемулоқот. Азоби роҳ. 21.45 Сериали «Камилла». 22.15 Журнали ҳаҷвии «Дурбин». 22.45 Чемпионати Ўзбекистон аз рӯи кураш. 23.15 Ахбор дайҷест. 23.35 Тимсоли ватан.

Ўзбекистон II
8.55 Эълони намоишҳо. 9.00 Давр. 9.15 Студияи «Авлоди нав» кабутари сафед. 9.35 Мултсериал. 10.00 Шуоҳои тафаккур. 10.15 Наврӯз дар Миришкор. 10.40 Шарҳи ТВ. 10.45 Қитъаи варзиш. 11.15 Асрори чемпион (русӣ). 11.35 Сериали «Хонаи саг». 12.00 Ҳазору як маслиҳат. 12.20 Сериали «Гвадалупе». 13.00 Овози ҷавонон. 13.20 Интерфутбол. 15.00 Сират. 15.20 Сериали «Театри Рей Бредберӣ». 158.45 Ҷуғрофияи ҷаҳон. 16.30 Шарҳи ТВ. 16.35 Сериали «Хонаи саг». 17.00 Эълони намоишҳо. 17.05 Студияи «Аввлоди нав». Ҳама чизро донистан мехоҳам. Мо аноӣ нестем. 17.45 Мултсериал. 18.10 Овози ҷавонон. 18.30 Дар олами табобат. 18.50 Мероси тиллоӣ. 18.55,21.55 Иқлим. 19.00 Давр. 19.35 Шарҳи ТВ. 19.40 Давр сӯҳбат. 19.55 Ашъори суннатии ӯзбекӣ. 20.00 Қисми панҷуми дастури маърифатии «Асрори коинот». 20.254 Гулдастаи рақсҳо. 20.35, 21.20,22.35 Эълонҳо 20.40 Сериали «Гвадалуппе». 21.25 Бегойим. 21.45 Мероси тиллоӣ. 22.05 Давр. 22.40 Шарҳи ТВ. 221.45 Сериали «Театри Рей Бредберий». 23.10 Варзиш Интетфутбол. Дар танаффус давр. 1.00 Шаб ба хайр.

Ўзбекистон III
17.10 Эълони намоишҳо. 17.20 Сериали «Риштаҳои муҳаббат». 17.55,19.15,22.05 Телегазетаи «Экспресс». 18.15 Телеклуби «Дониш». 18.30, 20.00, 21.10,22.25 Пойтахт. 18.50 Меҳмонхонаи мусиқӣ. 19.35 Ҳамшаҳриён. 20.25 Сериали «Зани мафтункор». 21.30 Иқтисоди нав. 22.50 Қисми чоруми филми «Мушкетчиён баъд аз бист сол» 0.20 Шаб ба хайр шаҳрам.

Ўзбекистон IV
6.30—8.00 Намоишҳои ТҶР. 17.00 Эълони намоишҳо. 17.05 Вести. 17.20 Мӯъҷизаҳои нави дунё. 17.50 Навигарҳои Евронюс. 18.00 Сериали «Замини боварӣ ва муҳаббат». 19.00 Консерти В. Леонтев. 20.00 Время. 20.40 Сериали «Ҳаёти дигаргуна». 20.45 ТИҷорат ревю. 21.50 Олами технологияи баланд. 22.00 Ҷопони имрӯза. 22.20 Соққар клуб. 22.40 Навигариҳои Ўзбекистон ба забони англисӣ. 22.50 Бокс. 23.35 Ахбор (русӣ). 0.15 Шаб ба хайр.

ҶУМЪА 4

Ўзбекистон I
6.00 Ассалом, Ўзбекистон. 8.00 Ахбор. 8.35,17.55 ТВ маркет. 8.40 Шарҳи рӯзномаҳо. 9.00 Экран ба хурдтаракон. Осмони мусаффои бачагӣ. Вохӯриҳои шавқовар. 10.00,12.00,14.00,18.00 Навигариҳо. 10.05 Инсон ва қонун. 10.25 Филми бадеии «Ана, Бомбо омад». 11.40 Аҷаб саодат аст. 12.05 Бастакорони Ўзбекистон. 12.25 Телеспектакли «Дарро кӣ кӯфт?». (Ш. Бошбеков). 13.55,15.45,16.50 Шарҳи ТВ. 14.10 Телемулоқот. Азоби роҳ. 14.50 Танаффуси мусиқӣ. 15.00 Телеалманахи олам. 15.30 Мусобиқоти ҷумҳурӣ аз рӯи ҷанги дастӣ. 15.50 Сериали «Камилла». 16.20 ТВ клип. 16.30 Моҳият. 14.55 Экран ба хурдтаракон. Ғунчаҳои санъат. Телемусобиқаи «Фикр кун, ҷӯй, ёб». 18.10 Тафсилот. 18.30 Модари сиҳҳат фарзанди солим. 18.50 Телефилми «Дар роҳи навшавӣ» 19.05 Студияи «Зиё». Дар роҳи мустаҳкамии эътиқод. 19.55, 20.25, 21.00 Эълонҳо. 19.30 Ахбор (русӣ). 20.00 Афсонаҳои шом. 20.15 Як ҷуфт суруд. 20.30 Ахбор. 21.05 Муносибат. 21.45 Сериали «Камилла». 22.15 Гаҳвораи тиллоӣ. 22.35 Турнири байналхалқӣ. Аз рӯи кураш бахшида ба хотираи Ал - Ҳаким ат - Тирмизӣ. 00.0 Ахбор Дайҷест. 0.20 Тимсоли ватан.

Ўзбекистон II
8.55 Эълони намоишҳо. 9.00 Давр. 9.15 Студияи «Авлоди нав». Ҳама чизро донистан мехоҳам. Мо аноӣ нестем. 9.55 Мултфилм. 10.20 Давр сӯҳбат. 10.35 Сериали «Хонаи саг». 11.00 Дурдонаҳои Ўзбекистон. 11.10 Мусобиқоти теннис барои ҷоми Дэвис. Ўзбекистон—Тайланд. 15.00 Шарҳи ТВ. 15.05 Экран ба хурдтаракон мултфилм. 15.30 Овози ҷавонон. 15.50 Сериали «Театри Рей Бредберӣ». 16.15 Бегойим. 16.35 Серилаи «Хонаи саг». 17.00 Шарҳи ТВ. 17.05 Эълони намоишҳо. 17.10 Студияи «Авлоди нав». Ў кист? Ин чист? Аз ашъори бачаҳо. 17.40 Мултсериал. 18.05 Аҷоиботи олам. 18.25 Хазина. 18.35 Автосалтанат. 18.50 Мероси тиллоӣ. 18.55,21.55 Иқлим. 19.00 Давр. 19.35 Шарҳи ТВ. 19.40 Пазмонии ғазал. 20.00 Нигоҳи Давр. 20.20 Мактубҳои сарбозон. 20.40,21.25,22.35 Эълонҳо. 20.45 Сериали « Гвадалуппе». 21.30 Ҳамсинни деҳотиам. 21.50 Мероси тиллоӣ. 2200 Давр. 22.40 Шарҳи ТВ. 22.45 Сериали «Театри Рей Бредберӣ». 23.10 Варзиш шоҳони ринг. 0.10 Давр. 0.25 Шаб ба хайр.

Ўзбекистон III
17.10 Эълони намоишҳо. 17.20 Сериали «Риштаҳои муҳаббат». 17.55,19.05,23.0.0 Телегазетаи «Экспресс». 18.15 Экран ба хурдтаракон. 18.30,20.00,21.10,23.20 Пойтахт. 18.50 Навниҳол. 19.25 Фасли камолот. 19.45 Дар хизмати мардум. 20.25 Сериали «Зани мафтункор». 21.30 Истгоҳи фаровонӣ. 23.45 Кинонигоҳ қисми якуми «Маҳбуси қалъаи Иф». 0.50 Шаб ба хайр, шаҳрам.

Ўзбекистон IV
6.30 — 8.00 Намоишҳои ТҶР. 16.55 Эълони намоишҳо. 17.00 Мултсеанс. 17.15 Вести. 18.15 Навигариҳои Евронюс. 17.30 Детективи ҳуҷҷатӣ. 18.00 Сериали «Замини боварӣ ва муҳаббат». 18.50 Майдони мӯъҷизаҳо. 20.00 Время. 20.35 Тиҷорат ревю. 20.40 Дурдаршан. 21.05 Хит парад. 21.25 Воситаи зиндагӣ. 21.40 Вохӯрӣ бо ситора. 21.50 Навбатдории шабона. 22.10 Филми бадеии «Зани гулдаст». 0.10 Ахбор (русӣ). 0.45 Шаб ба хайр

ШАНБЕ 5

Ўзбекистон I
6.00 Ассалом, Ўзбекистон. 8.00 Ахбор. 8.35 ТВ маркет. 8.40 Шарҳи рӯзномаҳо. 9.00 Экран ба хурдтаракон: телемусобиқаи фикр кун, ҷӯй, ёб. 9.40 Студияи «Зиё» дар роҳи мустаҳкамии эътиқод. 10.00 Турфа олам. 10.50 Умри ба санъат бахшидашуда. 11.10 Гаҳвораи тиллоӣ. 12.30 Шарҳи ТВ. 11.35 Қисми якуми филми бадеии «Шерлок Холмс». Филми дуюм. 12.40 Телеалманахи «Маърифат». 13.00 Қисми дуюми филми бадеии «Шерлок Холмс» филми дуюм. 14.45 Чорроҳа. 15.05 Ҷараёни адабӣ. 15.25 Мултфилм. 15.40 Танаффуси мусиқӣ. 15.50 Дар оилаи ягона. 16.20 Телешоуи «Майдончаи мӯъҷизаҳо». 17.20 Дунёи рангин. 17.40 Ба бахтамон сиҳҳат бошед. 18.00 Мазмуни умр. 18.20 Филми ҳуҷҷатии «Султони олами фиқҳ». 18.45 Телебозии «Ринги интеллектуалӣ». 19.25,19.55,20.25,21.00 Эълонҳо. 19.30 Ахбор (русӣ). 20.00 Афсонаҳои шом. 20.15 Навигариҳои Ўзбекистон ба забони англисӣ. 20.30 Ахбор. 21.05 Сурудамон пешкаши шумо. 21.20 Телешоуи «Нағзӣ». 21.55 Турнири байналхалқӣ аз рӯи кураш бахшида ба хотираи Ал — Ҳаким ат —Тирмизӣ. 23.25 Ахбор дайҷест. 23.45 Филми бадеии «Ниқобҳо». 1.20 Тимсоли ватан.

Ўзбекистон II
7.55 Дастури намоишҳо. 8.00 Субҳи Давр. 9.00 Студияи «Авлоди нав». Ў кист? ИН чист? Аз ашъори бачаҳо. 9.30 Мултсериал. 9.55 Дар олами табобат. 10.15 Сериали «Гвадалупе». 10.55 Дастури ҳарбӣ - ватанпарварӣ. Марди майдон, мактубҳои сарбозон. 12.35 Нигоҳи Давр. 11.55 Телефилми «Борон оҳангро ба ёд меоварад». 12.10 Мусобиқот аз рӯи теннис барои ҷоми Дэвис Ўзбекистон — Тайланд. 15.00 Шарҳи ТВ. 16.05 Қисми чоруми филми маърифатии «Асрори коинот». 15.30 Аҷоиботи олам. 15.50 Қисми дуюми филми телевизионии бадеии «Чархифалак». 16.35 Ҳамсинф. 17.05 Қисми панҷуми филми маърифатии «Асрори коинот». 17.30 Эълони намоишҳо. 17.35 Студияи «Авлоди нав». Бекор нашин, пурсед ҷавоб медиҳем. Мултфилм. 18.25 Шарҳи ТВ. 18.30 Давр репортаж. 18.40 Каталог. 18.50 Мероси тиллоӣ. 18.55,-21.55 Иқлим. 19.00 Давр. 19.35 Шарҳи ТВ. 19.40 Қисми шашуми филми маърифатии «Асрори коинот». 20.05 Меҳмони ғайричашмдошт. 20.25, 21.15,22.35 Эълонҳо. 20.30 Қисми сеюми филми телевизионии бадеии «Чархи фалак». 21.20 Оҳанрабо. 22.00 Давр. 22.40 Шарҳи ТВ. 22.45 Таронаҳои шабона. 22.55 Филми бадеии «Зангӯлачаи Аня». 0.20 Футбол ҷамъ. 0.50 Шаб ба хайр.

Ўзбекистон III
17.30 Эълони намоишҳо. 17.20 Мултчархифалак. 17.40 Ҷуғрофияи ҷаҳон. 18.10, 20.10,20.50 Телегазетаи «Экспресс». 18.30 Афиша. 18.50 Эътиқод. 19.00 Пойтахт. Аз шанбе то шанбе (русӣ). 19.25 Табрику муборакбод мекунем. 20.00 ТВ мадад. 20.30 Хусусигардонӣ: давра ба давра. 21.10 Ҳамчун гавҳар. 21.25 Чаро?. 21.55 Кинонигоҳ. Серияҳои 2 ва 3 - и «Маҳбуси қалъаи Иф». 0.30 Шаб ба хайр, шаҳрам.

Ўзбекистон IV
9.05 Эълони намоишҳо. 9.10 Лаззат. 9.30 Панораммаи хандаи Е. Петросян. 10.05 Саёҳат бо табиатшинос. 10.35 Намоиши ҳаҷвии «Мо аноӣ нестем». 11.00 Мултфилм. 11.25 Экран ба хурдтаракон филми бадеии «Ҷини ҳафтум». 12.35 Видеоканали «Дӯстӣ». Дар хонаводаи саҳӣ. Чинсен, Бизнен мерас. 16.00 Эълони намоишҳо. 16.05 Донистан мехоҳам. 16.20 Мусиқӣ. 17.00 Навигариҳо. 17.20 Шоуи К. Новикова. 17.55 Телебозии «Кӣ миллионр шудан мехоҳад?». 18.55 «Қаҳрамони охирин 3». 20.00 Время. 20.30 Чӣ? Дар куҷо? Кай? 21.50 Филми бадеии «Холаи дар Ломбард будаам». 23.20 Ахбор (русӣ). 23.55 Шаб ба хайр.

ЯКШАНБЕ 6

Ўзбекистон I
6.00 Ассалом, Ўзбекистон. 8.00 Ахбор. 8.35 Барои бачаҳо кинодастури «Камалак». 9.10 Ғароибот. 9.30 Мултфилмҳо. 10.00 Ба ватанам хизмат мекунам. 11.00 Меҳри модар. 11.20 Рақиби шумо Гросс Мейстер. 11.30 Турфа олам. 12.20 Телемусобиқаи «Бачаҳои маҳалламон». 13.00 Филми бадеии «Одами ниқоби оҳаниндор». 14.25 Телешоуи «Нағзӣ». 15.00 Телемусобиқаи «Стартҳои шавқовар». 15.30 Мултфилм. 16.20 ТВ клип. 16.30 Телебозии «Ринги интеллектуалӣ». 17.10 Солҳои талабагиам. 17.30 Экран ба хурдтаракон. Ғунчаҳои санъат. Телебозии «Тоҷи тиллоӣ». 18.25 Гавҳари қалб. 18.45 Телелотерияи «Оқ олтин». 19.15 Як ҷуфт суруд. 19.25,20.00,20.25,21.10 Эълонҳо. 19.30 Таҳлилнома (русӣ). 20.05 Таронаҳои эстрадӣ. 20.30 Таҳлилнома.20.15 Давраи духтарон. 22.45 Турнири байналхалқӣ аз рӯи кураш бахшида ба хотираи Ал - Ҳаким ат - Тирмизӣ. 23.45 Филми бадеии «Насриддин дар Бухоро». 1.05 ТИмсоли ватан.

Ўзбекистон II
7.55 Эълони намоишҳо. 8.00 Субҳи Давр. 9.00 Студияи «Авлоди нав» бекор нашин. Пурсед ҷавоб медиҳем. Мултфилм. 9.50 Давр репортаж. 10.00 Оҳанрабо. 10.40 Дастархони пурфайз. 11.05 Шарҳи ТВ.11.10 Мусобиқоти теннис барои ҷоми Дэвис. Ўзбекистон — Тайланд. 16.00 Қисми сеюми филми телевизионии бадеии «Чархифалак». 16.45 Бозии интеллектуалии «Заковат». 17.30 Қисми шашуми филми маърифатии «Асрори коинот». 17.55 Эълони намоишҳо. 18.00 Студияи «Авлоди нав» вазифаи хона саёҳати ҳар соҳа. Мултфилм. 18.50 Мероси тиллоӣ. 18.55,21.55 Иқлим. 19.00 Давр навигариҳо. 19.20 Шарҳи ТВ. 19.25 Лабиринт. 19.50 Пазмонии баҳор. 20.50,21.40,22.30 Эълонҳо. 20.55 Қисми чоруми филми телевизионии бадеии «Чархифалак». 21.50 Мероси тиллоӣ. 22.00 Як ҳафтаи Давр. 22.35 Шарҳи ТВ.22.40 Таронаҳои шабона. 22.50 Филми бадеии «Вохӯрӣ дар соҳили дарё». 0.30 Шаб ба хайр.

Ўзбекистон III
17.10 Эълони намоишҳо. 17.20 Оламми сеҳрноки афсонаҳо. 19.00,20.10,21.45 Телегазетаи «Экспресс». 19.20 Табрику муборакбод мекунем. 20.00 ТВ мадад. 20.30 Ҷуғрофияи ҷаҳон. 21.00 Шарҳи Пойтахт. 21.25 Филми ҳуҷҷатии «Мӯйсафеди қадрёфта». 22.05 Дӯкони ханда. 22.30 Кинонигоҳ. «Коломбо». 23.40 Шаб ба хайр, шаҳрам.

Ўзбекистон IV
9.10 Эълони намоишҳо. 9.15 Қайдҳои ғайрироҳии Д. Крилов. 9.35 Ҳангоме ки ҳама дар хонаанд. 10.15 Мултфилм. 10.40 Забони англисӣ. 10.50 Дастури ахбору истироҳатии «Кайфият». 11.20 Технологияи варзиш. 12.35 Сеҳри лаззат. 12.55 Забони англисӣ. 13.20 Забони франсавӣ. 13.45 Навигарҳои Ўзбекистон ба забони англисӣ. 15.55 Видеоканали «Дӯстӣ». Рангинкамон, Дидор, Айчурек, забони куриёиро меомӯзем. 16.30 Эълони намоишҳо. 16.35 Бунафша. 17.00 Ассалом Франсия. 17.15 Мусиқӣ. 17.40 Назаре ба дунё. 17.55 Кинопрофӣ. 18.15 Шаби хандаи М. Галкин. 19.40 Ҳамсиннон. 20.10 Филми бадеии «Тати Даниэл». 21.40 Мусиқӣ. 21.50 Бокс. Леннокс Люис — Майк Тайсон. 22.35 Таҳлилнома (русӣ). 23.15 Филми бадеии «Ҷо Блек». 2.05 Шаб ба хайр.

Бунёди «Ту танҳо нестӣ» ба қариб таъсис ёфта бошад ҳам, аллакай ба корҳои амалӣ пардохтааст. Аз ҷумла ин бунёд қариб 50 нафар тарбиягирандагони хонаи шафқати рақами 22-юми шаҳри Тошкандро дар фароғатгоҳи «Чимён» ду рӯз сайр ба истироҳат кунонд.

Аксбардор: А. РӮЗБЕҲ.

Шиносоӣ бо коллеҷҳои касбу ҳунар

Яке аз вазифаҳои муҳими Барномаи миллии тайёркунии кадрҳо, ки дар мамлакатамон ба амал бароварда мешавад, аз азнавсозии асоси соҳаи таълими касбию техникӣ, такмилдиҳии усулҳои баланд бардоштани ихтисоси мутахассисон ба назардошти таҷрибаи пешқадами мамлакатҳои мутараққии ҷаҳон иборат аст. Ба ин мақсад Сафоратхонаи Ўзбекистон дар Лондон бо кӯмаки Шӯрои Бритониё сафари шиносоии ҳайати вакилони Ўзбекистонро ба Британияи Кабир, ки аз роҳбарону кормандони масъули Вазорати маълумоти олӣ ва миёнаи махсуси ҷумҳурӣ иборат буд, ташкил кард.

Дар Британияи Кабир аз қадимулайём соҳаи фасеҳи таълими касбию техникӣ, ки барои эҳтиёҷоти тамоми табақаву синну соли аҳолӣ пешбинӣ шудааст, ривоҷ ёфтааст. Дар мамлакат зиёда аз 500 коллеҷ мавҷуд буда, дар онҳо қариб чор миллион нафар малакаву ихтисосҳои барои намудҳои мухталифи фаъолияти касбӣ зарурро аз худ мекунанд.

Он чиз маъмул аст, ки ба тӯфайли аз тарафи давлат эътибори ҷиддӣ додан ва ба рушди соҳаи таълими касбию техникӣ маблағи зиёд ҷудо кардан дар Британиёи Кабир мутахассисони баландмалака бо муаммои бо кор таъмин шудан рӯ ба рӯ намегарданд ва дар мамлакат паи ҳам якчанд сол боз дар Аврупо дараҷаи пасттарини бекорӣ нигоҳ дошта мешавад. Соҳаи таълими касбию техникии Британиё бо назардошти эҳтиёҷот ба кадрҳо ва бо ҳамкории давлат, кордиҳандагон, муассисаҳои таълим ба худи шогирдон бунёд ёфтааст.

Шиносоии ҳайати вакилони Ўзбекистон бо таҷрибаи Британиё дар рафти мулоқот бо роҳбарияти муассисаҳои Шӯрои Британиё, Вазорати таълими Британиёи Кабир ба амал омад. Инчунин онҳо ба як қатор коллеҷҳои бонуфузи касбию техникӣ ташриф оварданд.

Аъзоёни ҳайати вакилони аз рӯи андозаҳои таълими касбию техникӣ бо корҳои марказу муассисаҳои махсусгардонидашуда шинос шуда, асосан ба масъалаҳои идоракунии ҷараёни таълим, услубҳои арзёбии малакаи хонандагон ва сифати тадрис, истифода бурдан аз технологияҳои иттилоотӣ дар таълим, инчунин низоми аттестатсияи коллеҷҳо эътибор доданд.

— Ташрифи ҳайати вакилони Ўзбекистон на танҳо барои меҳмононамон, балки барои ҳамкорони британиямон муфид буд, — қайд мекунад дар мусоҳиба бо хабарнигори ОИ «Ҷаҳон» М. Ёқубов корманди Шӯрои Британиё, роҳбари лоиҳа Ҷиллиан Маск. — Ба мо аз комёбиҳои ҷумҳуриятатон дар ба амал баровардани Барномаи миллии тайёркунии кадрҳо, ки ташаббускораш Президенти Ўзбекистон Ислом Каримов мебошад, хабардор шудан мароқовар буд. Қадаме, ки мамлакатҳоямон дар рушди соҳаи таълим ва тайёркунии мутахассисони баландмалака гузоштанд, барои мубодилаи афкори муфид заминаи мусоид фароҳам меорад ва мо дар ин самт ба истиқболи ҳамкории минбаъда некбинона нигоҳ мекунем.

Оё шумо медонед?

Вазни зиёдатӣ яке аз омилҳои асосӣ дар бобати кӯтоҳ гардидани умри инсон мебошад. Аз рӯи таъкиди олимони ҳулландӣ, фарбеҳӣ ба одамони синну солашон миёна, чун сигоркашӣ зарар мерасондааст.

Агар инсон аз синни 40 - солагӣ соҳиби вазни зиёдатӣ бошад, дар он сурат вай 7 сол нисбати одамони лоғар камтар умр медидааст.

Агар фарбеҳшавӣ баробари сигоркашӣ ба рӯи об барояд, дар он сурат умри инсон боз ҳам кӯтоҳтар мегардидааст. 3500 нафар ихтиёриён дар шаҳри Фрамингени иолоти Массаҷуссетеи Америко дар ҳамапурсӣ иштирок намуда, зикр кардаанд, ки зани фарбеҳе, ки сигор мекашад, нисбати ҳамсоли лоғари худ 13,5 сол камтар умр медидааст.

Мувофиқи маълумотҳои «Медновости ру» мардум зани фарбеҳ ҳарчанд сигор накашанд ҳам, нисбати лоғарон мутобиқан 7,1 ва 5,8 сол камтар умр медидаанд. Ононе, ки вазнашон аз меъёр зиёд асту ба маризии фарбеҳшавӣ дучор нагардидаанд, ба ҳисоби миёна аз лоғарон 3 сол камтар умр медидаанд.

***

Дар одами баркамоле, ки 70 килограмм вазн дорад, қариб 40 литр об мавҷуд аст. Он барои ҳуҷайраҳои бадан ва мубодилаи моддаҳо зарур мебошад. Барои ҳамин одам ташнагиро нисбати гуруснагӣ вазнинтар мегузаронад.

***

Олими шведӣ Тогд Эразм муайян кардааст, ки одам махсусан дар синни чаҳордаҳсолагӣ бисёр гап мезадааст. Кӯдак бо иборахои чун «бозичаҳо» бозӣ мекунад ва метавонад дар як шабонарӯз то 12 ҳазор калимаро талаффуз кунад, ҳол он ки ӯ маънии фақат 920 калимаро дарк карда метавонад.

***

Аз ривоятҳо маълум мегардад, ки дар арафаи Соли нав Буддо фармон додааст, ки тамоми ҳайвонҳо дар наздаш ҳозир гарданд. Эълон кардааст, ки ҳар як ҳайвоноти омадаро иззату икром мекунад, тӯҳфаи солинавӣ месупорад ва ба солшумориҳо номи онҳоро мегузорад. Дар назди Буддо дувоздаҳ ҳайвон ҳозиру нозир шуда будаанд. Буддо аз ӯҳдаи ваъдаи худ баромада, ба онҳо ҳар як соли ваъдагиашро дода будааст гӯё аз ҳамон вақт солшумори оғоз ёфтааст.

Соли кунун мувофиқи тақвими Шарқ Соли гӯсфанд аст. Гӯсфандро бисёр вақт рамзи қуту барака мегӯянд. Вай ба хонадон осудагӣ ва барака меоварад.

Аз маълумотҳо бармеояд, ки гӯсфанд ба олам аз ин 2,5 миллион сол муқаддам омада будааст. Имрӯзҳо дар саросари ҷаҳон беш аз 1 миллиард сар гӯсфанд парво карда мешавад. Аз ин 10 ҳазор сол муқаддам гӯсфандро ба хонадон одат кунонда будаанд. Таоми аз гӯшти гӯсфанд тайёршуда, маҳсулоти аз пашми гӯсфанд омодагардида ба қуввaи солимгардонӣ молик будааст. Ва онҳо дар табобати беш аз 20 маризӣ даст медодаанд.

Махсусан дар Юнон дар қадим гӯсфандро муносиб қадр кардаанд. Ба онҳо ҳатто ном гузоштаанд. Чӯпонон ҷиҳатҳои хуби гӯсфандони худро таъриф намуда, ҳамчун тӯҳфаи гаронбаҳо ба хоҷагон супурдаанд.

Гӯсфандпарварӣ дар даврони мо дар соҳили Волга, Украина, Кафкози Шимолӣ ва Осиёи Марказӣ ривоҷу равнақ ёфта будааст. Ҳамон вақт гӯсфанд ҳамчун воҳиди дуюми пул истифода гардидааст. Воҳиди аввал асп будааст.

Ҳоли ҳозир 850 навъи гӯсфанд буда, ҳамчун рамзи қуту барака арзёбӣ мегардад ва умедамон аз соли гӯсфанд низ калон аст.

***

Тифли аз ҳама калон дар Канада соли 1887 таваллуд ёфтааст. Қадди ӯ 87 сантиметр, вазнаш 10,7 килограмм буд. Қадди модараш Анни Батес 224 сантиметр буд.

Тифли хурдтарини дунё, ки ҳаёташ аз марг наҷот дода шудааст, духтарчаи ирландӣ Тереза буд. Вай 14 ҳафта пеш аз мӯҳлат дида ба дунё кушода, вазнаш 625 грамм буд. Ў умри дароз дидааст.

***

Қувваи ҳофизаи инсон нисбат ба дигар узвҳо дорои хусусиятҳои аҷоиб аст. Вай метавонад қариб панҷ фоизи воқеа ва ҳодисаҳоеро, ки дар муддати 60 сол шоҳиди он гардидааст, дар ёд дорад. Элия Гаон чунин қувваи ҳофизаи фавқулоддае дошт. Вай китобро як маротиба хонда, сар то по аз ёд мекард. Ў 2500 ҷилд асарро аз ёд медонист ва дар вақти даркорӣ метавонист фикр накарда, аз он китобҳо порчае аз ёд гуфта диҳад.

Сокини Неапол Арлинин ба як хонадон 1572350 мисраъ шеъри Дантеро аз ёд мегуфтааст.

***

Ҳарорати узвҳои бадани инсон гуногун аст. Масалан, ҳарорати даруни ҷигар 37 - 38 дараҷа, даҳон тақрибан 37 дараҷа, пӯсти ангуштони дасту по аз 26 то 32 дараҷа мешавад. Гармии бадани инсон дар як шабонарӯз (ҳатто дар ҳолати оромӣ ҳам) барои то 1 дараҷа гарм кардани қариб се тонна об ё худ барои ҷӯшондани ду сатил об қодир будааст...

(Аз рӯи хабарҳои Интернет ва воситаҳои мухталифи ахбори оммавӣ таҳия ва тарҷума гардидааст).

Овози тоҷик

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси.
Тожик тилида нашр этилади.

Сармуҳаррир Эсон Турдиқулов.

Рӯзнома ҳафтае ду маротиба: рӯзҳои чоршанбе ва шанбе чоп мешавад.

Рӯзнома дар компутерхонаи идора чинда, саҳифабанд гардид.

Ҳаҷми насри бадеӣ, очерку мақола аз 5 саҳифаи чопи ду интервалӣ ва шеър аз 50 мисраъ зиёд бошад, идора қабул намекунад. Рӯзнома ба мактубҳои интишорнашуда ҷавоб намегардонад.

Рӯзнома дар Кумитаи давлатии матбуоти Ўзбекистон номнавис гардидааст. Тартиби номнависшуда № 16. Г - 221
Теъдоди чоп 3000.

Ҳисоби сурати мо дар бонк: Х/С 20212000800101767001, МФО 00423. Шӯъбаи Меҳнати ЖСБ дар шаҳри Тошканд.

Муҳаррири навбатдор: Т. ОЛИМБОЕВ.
Мусаҳҳеҳон: Ф. ДОНИЁРОВА, Ҳ. КАМОЛИДДИНОВА.
Саҳифабанд: Ҳ. ТӮХТАЕВА.

Нишонии мо:
700047 ш.Тошканд, кӯчаи Матбуотчилар, 32.
Телефонҳо: қабулгоҳ 133 - 82 - 83; шӯъбаи мактубҳо ва корҳои оммавӣ 136 - 57 - 28.
Индекси обуна 170.
Матбааи табъу нашри Ширкати саҳҳомии «Шарқ», нишонии корхона: кӯчаи Буюк Турон, хонаи 41.